

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૌશીરાચિદ્ર વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૨૫૫૪ વર્ગિક

મુસ્તકનું નામ મારાંડાડનાં ભાષ્યનં. ૫૬

વિષય ૨૦૦૧

૨૫૫૪

વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
મુદ્રાતી કૅપીરાઈટ-રંગદ

મીરાંબાઈનાં ભજન પદ.

મીરાં ચરીત્ર.

મીરાંબાઈ મારવાડમાં આવેલા મેડતાના રાજ જય-
મલ રાકોડની દીકરી હતી. એનો જન્મ સંવત ૧૪૮૦ માં
રજપુતસ્થાનમાં આવેલા નેરેડા ગામમાં થયો હતો. તે
પરમ સાધ્વી, શ્રી કૃષ્ણની એકાંતિક ભક્તાર્થી અને કેવળ
પ્રેમભક્ષણ ભક્તિની મૂર્તિજ હતી.

નાનપણથીજ મીરાંબાઈને ઇશ્વરભક્તિ ઉપર બહુજ
પ્રીતિ હતી. બચપણમાં પોતાની સખીઓની સાથે રાધા
ભાવવનો વિવાહ કરતી અને એવીજ બીજી રમતો પણ
ઇશ્વરદીલાની જ રમતી હતી. મીરાંબાઈની ઊંમર દશેક
વર્ષની થઇ એટલામાં કેઈ એક સાધુ જયમલ રાજને ત્યાં
આવ્યો, તેણે શંખનાદ કર્યો, તે સાંભળીને મીરાં ત્યાં
આવી અને તે સાધુને પગે લાગી. એ સાધુ પાસે ભગ-
વાનની એક સુંદર મૂર્તિ હતી, તેને જોઇને મીરાંબાઈએ
કહ્યું કે-મહારાજ ! આ મૂર્તિ મને આપો ત્યારે સાધુ
બોલ્યો કે-“ એ ગીરધરલાલની મૂર્તિ છે. તેની હું હમેશ
સેવા કરું છું એ તારા કામની નથી. ” એટલું કહીને તે
સંત ત્યાંથી ચાલ્યા ગયા. પણ તેજ ક્ષણથી મીરાંબાઈની
સ્થિતિ વિચિત્ર પ્રકારની થઇ ગઇ, અને “હું ગીરધરલાલ !
હું ગીરધરલાલ ” એમ જીભથી રટણ કરવા લાગી. અત્ર
જળ પણ તણ દીધાં અને સાત ઉપવાસ થયા. એવું જો-
ઇને તેના પિતા જયમલ રાકોડે પેલા સંતબાવાને તેડા-
વાને તેમને સઘળી હકીકત કહી સાંભળાવી, પરંતુ મહ-
તને પણ મૂર્તિ જીવળન બહાલી હતી તેથી તેણે રાજના
અત્યંત આગ્રહથી હેવટ એમ કહ્યું કે-જો આ ગીરધરલા-
લ મને રાતે સ્વપ્નામાં આવીને કહે કે ‘ તું મને મી-
રાંબાઈને સ્વાધીન કરી દે ’ તો હું આપું. એમ કહીને તે
સંત પોતાને મુકામે ગયા. રાતે શ્રી ગીરધરલાલજીએ સ્વ-
પ્નામાં સંતને કહ્યું કે-તમે જો તમારું ભણું ઇચ્છતા હો

તો મને મીરાંબાઈને સ્વાધીન કરો. એ સાંભળીને અંતઃ
ખાવા તો ગભરાઈને રાતે ને રાતેજ મીરાંબાઈની પાસે
આવ્યા અને એ મનોહર મૂર્તિ તેને સોંપી દઈ પોતે વૃંદાવન
તરફ ચાલી નીકળ્યા.

હવે મીરાંબાઈને તો હૈયાના હાર પ્રાણથી પણ અ-
ધિક પ્રિય શ્રી ગીરધરલાલજી મલ્યા, તેથી તે એવી તો
પ્રેમમગ્ન થઈ ગઈ કે કંઈ ન પૂછે વાત. રાતને દિવસ શ્રી
ગીરધરલાલને રંગે ને સંગે રાતી ને માતી રહેતી. એમ ક-
રતાં કરતાં મીરાંબાઈની ઊંમર બાર વરસની થઈ, એ-
ટલે તેના પિતા જેમજ રહોડને તેનું લગ્ન કરી નાંખવાની
ચિંતા થઈ મીરાંબાઈની મરજી નહીં છતાં જેમલે તેનું
વેવિશાળ મેવાડ (ઉદેપુર)ના રાણા કુંભાની સાથે કંથુ
કુંભો રાણા જાન લઈ મેડને આવ્યો અને પરજીવાને માટે
મંડપમાં બેઠો. બ્યારે કન્યા પધરાવવાનો સમય થયો
ત્યારે મીરાંબાઈ કંથુ કે-મારા ગીરધરલાલજીને મંડપમાં
પધરાવો, તે પછી હું મંડપમાં પ્રવેશ કરીશ. તેનાં મા-
બાપે ગીરધરલાલજીને મંડપમાં પધરાવ્યા તે કેડે મીરાં-
બાઈ પણ આવીને મંડપમાં બેઠી, અને મંગળ ફેરા ફરતી
વખતે પણ ગીરધરલાલને સાથે લઈને જ ફેરા ફરી. પછી
કુંભો રાણા પરજીને ઉદેપુર ગયો તેની સાથે મીરાંબાઈ પણ
ગીરધરલાલજી સહિત પાલખીમાં બેસાડીને વળાવી ત્યાં
કુળદેવીની પૂજા કરાવીને મીંઢળ છોડાવતી વખતે જીવાન
તથા વૃદ્ધ સ્ત્રીઓ એકઠી મળી, અને મીરાંબાઈને પૂજાની
રીતી શીખવડવા લાગી. તે સમયે મીરાંબાઈને એ
કે આવી રીતની પૂજા મને ગમતી નથી, જદવકુળ
શ્રી કૃષ્ણદેવની પૂજા છોડી દઈને ગીજા દેવતી પૂજા કર
ઉચિત નથી. ત્યારે તેની સામુએ કંથુ કે- વહુજી ! આ-
પણ કુળની રીત તમે જાણતાં નથી. આપણા કુળદેવ શ્રી
શંકર તથા ગણપતિ છે તેમની પૂજા કર્યાથી અખંડ સા-
માય રહે છે. એવું સાંભળી મીરાંબાઈ તરફ એકઠી અ-
ગેલી સ્ત્રીઓ તરફ જઈને બોલી કે-“ તમે કુળદેવની પૂજા
કર્યાથી સોહાગ વધે છે એમ કહો છો તે મને ખબર નથી.”

નથી. જો એમ થતું હોય તો આ તમારા કુળની સ્ત્રી-
ઓમાંની ધણીક વિધવા થયેલી છે તેનું કારણ શું ? તમે
જેની પુત્ર કરવાની કહો છો તે પણ મરા ગીરધરલાલજીનું
સજન કરે છે ” નવી વહુનાં આવાં પ્રતિકુળ વચનો સાં-
ભળીને સાસુજીને તો પગથી માથા સુધી ખવાળા પ્રગટી,
અને બોલી કે- વહુએ હજી ધરમાં પગ મૂક્યો નથી,
ત્યાં તો જેમ મરજીમાં આવે તેમ બોલવા માંડ્યું, આ તો
મારા કુંભારાણાનું ધર માંડે તેમ લાગતું નથી. પછી
તેણે એ વાત રાણાને કહી. ત્યારે રાણાએ હુકમ કર્યો કે
એને ભૂતમેહેલમાં રાખો, જેથી તે એની મેળેજ ઠેકણે
થઈ જશે. પછી મીરાંને ભૂતમેહેલમાં મોકલી દીધી. ત્યાં
તેણે ગીરધરલાલજીને પધરાવીને મંદીર બનાવ્યું. અને કર-
તાળાં, ઝાંઝરી શાખ વગેરે વગાડી પ્રીતીપૂર્વક ભગવાનની
ભક્તિ કરવા લાગી, તેથી સર્વ ભૂતમંડળ ત્યાંથી પોખારા
ગણી ગયું.

પછી મીરાંબાઈની કીર્તિ દીન દીન પ્રત્યે જગતમાં
બહેર થવા લાગી, અને અનંત સંતજનો ત્યાં આવી
સજન કરવા લાગ્યા. અને મીરાંને મંદીરે દરરોજ ધણી
જૂંતોની પંગત બેસીને જમતી હતી. મીરાંબાઈ હાથમાં
તંબુરો ખંજરી લઈ ગીરધરલાલજી સાથે એક તાર લગાવી
સજન ગાતી હતી. તેની આવી દશા જોઈને તેની સાસુ
તથા નણંદ ત્યાં આવીને સમજાવવા લાગી કે-“ અરે
તું આ શું ઢોંગ ધર્તીંગ લઈ બેઠી છે, અને અનેક મુડીયા-
ઓને ભેગા કરી ગાતી બજાવતી કરે છે એ આપણા રા-
જકુળની રીત ન કહેવાય. તું આવું તોફાન લઈ બેઠી છે
તેથી અમારા કુળને મોટું કલંક લાગે છે ને તું નાહક કુ-
ળની આબરૂ ગુમાવા બેઠી છે. જો કુંભારાણા બહુ રીસે
લરાશે તો તેમાંથી તારા જીવનું જોખમ થશે માટે વહુજી
સમજે તો સાડું. ”

સાસુ નણંદનાં એવાં વચનો સાંભળીને મીરાંબાઈ
બોલી કે-તમે અજ્ઞાની થઈને મને શું સમજાવવા આવ્યાં
છો ? તમે જો સમજ્યાં હોત તો આ દુઃખરૂપી સંસાર સ-

મુદ્રમાં પડત નહીં. માટે જો તમારે મુખની ધ્વજા હોય તે હે સાસુજી ! તમે આ સંસાર જોડી દઇ મારા ભેગાં આવીને લજ્જન કરો, આ મારાં નણુંદને પણ સાસરે મોકલશો નહીં, કેમકે સંસાર છે તે ભવસાગર છે તેમાં પડીને કોઇ તરી શકે નહીં, માટે પ્રથમથીજ ચેતો તો સાચું.

એવાં મીરાંબાઈનાં વચન સાંભળીને તેની નજીક તથા સાસુએ કુંભારાણીની પાસે જઈ સઘળી હકીકત જાહેર કરી તેથી રાણો બોલ્યો કે હવે તો એને રામશરણ કરી નાંખવી જોઈએ. એમ વિચારી એક પ્યાલામાં હળાહળ ઝેર ઘાળીને મીરાંની પાસે મોકલ્યો, અને કહેવરાવ્યું કે આ પ્યાલામાં ભગવાનનું ચરણમૃત છે તે પી જાઓ. પછી એ ઝેરનો પ્યાલો મીરાંએ હાથમાં લીધો અને પછી ગીરધરલાલજીની મૂર્તિ સમીપ જઈ નીચે લખેલાં પદ ગાવા લાગી.

પદ ૧- રાણાજી ઝેર દીધો સો જાની
જન હરી મેરો નામ નિખેર્યો છર્યો દૂધ અંર પાની. દેક
જખલગી કંચન કસીયત નાંહી, હોત ન બાહર વાની;
અપને કુલકો પરદા કરીઓ, તુમ અખલા બિરાની. રાં
ચેપચ ભક્ત વાડું તન મનસેં, હું હરી હાથ બિકાની;
મીરાંપ્રભુ ગીરધર ભલવેકો, સંત ચરણ લપરાની. રાં
પદ. ૨- હમારે મન રાધા રજામ વસી.

કોઈ કહે મીરાં ભઈ બાવરી, કોઈ કહે કુલ નસી. હમારે
બોલીકે ધુંધટ પારીકે ગાતી, હરી ઢીંગ નાચત ધસી;
વૃંદાવનકી કુંજબલનમેં, ભાલ તિલક ઉપર લસી. હમારે
વિષકો પ્યાલો રાણાજી ભેજ્યો, પીવત મીરાં હસી;

મીરાં કે પ્રભુ ગીરધર નાગર, ભક્તિ માર્ગમેં ફસી. હમારે

એ બે પદ ગાઇને ' જય શ્રી ગીરધરલાલજી ' કહીને મીરાંબાઈ ઝેરનો પ્યાલો ગટગટાવી ગઇ. ભગવાને તે ઝેરને અમૃત સમાન કરી દીધું તેથી તેને બીલકુલ ઝેરની અસર થઈ નહીં. આટલું થયા છતાં શઠ રાણો કાંઈ સમજ્યો નહીં.

એકવાર મધ્ય રાત્રિના સમયે મદીરમાં મીરાંબાઈ પ્રભુ સાથે એકચિત્ત થઈ ભજન ગાવા લાગી. તેના ભજનના પ્રમથી લવલીન થઈ શ્રી ગીરધરલાલજી ભગવાન સા-

ક્ષાત થઈ તેની સન્નિધિ પ્રગટ થયા, કેમકે ભગવાન ભક્તને વશ છે. મીરાંના મેહેલમાં મધ્ય રાતના સમયે પુરુષ વેશે છેલ છખીલા ભગવાનને જોઈને કોઈ એક દાસીએ રાજા પાસે જઈને ચાડી ખાધી કે- મીરાંખાઈના મેહેલમાં કોઈ એક છેલ છખીલો પુરુષ છે અને અરધો રાતને સમે મીરાં તેની સાથે છાની છાની વાતો કરે છે. એ સાંભળીને રાજાજીને ઘણાજ ગુસ્સો ચઢ્યો એકદમ તે મીરાંના મેહેલ પાસે જઈ હેરવા લાગ્યો તો ખરેખર તેમજ હતું. પછી બારણું ઉઘડાવી અંદર જઈને જોયા લાગ્યો તો કોઈ પુરુષ તેના જોવામાં આવ્યો નહો, તેથી કોપ કરીને ચીરાંને પૂછવા લાગ્યો કે-કોણ પરાયા પુરુષને તેં ઘરમાં ઘાલ્યો છે ? ત્યારે મીરાં બોલી કે-તમારી આંખોએ દેખાતું નથી, ગીરધરલાલજી વિના બીજે કોણ મારી પાસે આવી શકે ? અહીં પરાયા પુરુષનો સંચાર થય તેમ નથી. ફક્ત એક છેલ છખીલો નંદદુલારો મારી પાસે આવે છે. એ વખતે મીરાંખાઈ નીચે લખેલું પદ બોલી.

પદ. ૩-રાજાજી મેં સાંવરે રંગ રાચી.

સજી શણગાર પદ ખાંધી ધુધર, લોક લાજ તજી નાચી, ટેક ગઘ કુમતિ લહી સાધુકી સંગતી, ભક્તિરૂપ ભયી સાંચી; ગાય ગાય હરીકે ગુણ નંશદીન, કાલ વ્યાલસોં ખાંચી રાં ઉન બીન સખ જગ ખારો લાગત, ઐર ખાત સખ કચો મીરાં શ્રી ગીરધરલાલનસોં, ભક્તિ રસીલી યાચી. રાં

એ સાંભળી લજ્જત થઈને રાજા ત્યાંથી ચાલ્યો ગયો.

પછી તો મીરાંખાઈ કુળસજ્જા છોડા દઈને સંત સમાજમાં બેસીને ભજન કીર્તન કરવા લાગી. એક વખત એક સાધુ મીરાંની પાસે આવીને કહેવા લાગ્યો કે-હે મીરાં ! તમે ગીરધરલાલની દાસી છો હું પણ ગીરધરલાલનો દાસ છું તેથી શ્રી ગીરધરલાલજીએ મને આજ્ઞા કરી છે કે 'તું જઈને મીરાંનું દુઃખ દૂર કર.' તેથી હું તમારી પાસે આવ્યો છું માટે શ્રી ગીરધરલાલજીની આજ્ઞા માથે ચઢાવીને તમે મારી સાથે અંગસંગ કરો. એ સાંભળીને મીરાંખાઈ શાંતપણે બોલી કે-હે સંત મહારાજ ! ગીરધરલાલજીની

આજ્ઞા હું માથે ચઢાવું છું તમે હાલ ભોજન કરો. એમ કહી સંતને જમાડીને પછી સર્વ સમાજ વચ્ચે પલંગ ખીજાવ્યો પછી પેલા સંતને કહ્યું કે—મહારાજ ! હવે પલંગ પર પધારો. ત્યારે સંત બોલ્યો કે—આટલા બધા સાધુના સમાજ વચ્ચે ખુદ્દી રીતે એવું કામ શી રીતે કરાય ? એકાંત જોઈએ. ત્યારે મીરાંએ કહ્યું કે એકાંત જગા તો ક્યાંઈ પણ નથી, લક્ષ્મીપતિ શ્રાદ્ધલુ લગવાન વિના કંઈ જગ્યા આલી છે ? વળી આપણાં શરંરમાં પણ સૂર્ય ચંદ્ર, અધીની-કુમાર વગેરે સધળા દેવતાઓનો વાસ છે, તેઓ આપણાં પાપ પુણ્ય વગેરે યમરાજને કહી દે છે અને તે પ્રમાણે યમરાજ આપણને થોડ્ય દંડ દે છે

મીરાંબાઈની આવી અમૂલ્ય શિખામણ સાંભળીને તે સંતના હૃદયપટમાં જ્ઞાનરૂપી અજવાળું થયું, ને તુરત તેણે મીરાંબાઈને પગે પડી ક્ષમા માગી.

મીરાંબાઈની લક્ષિત તથા તેને ઈશ્વર પ્રસન્ન છે એ વાત આખા ભરતખંડમાં પ્રસરો. એકવાર દીક્ષિના બાદશાહ અકબરને મીરાંબાઈની મુલાકાત લેવાનું મન થયું, તેથી તે પોતાના ગવૈયા તાનસેનને સાથે લઈ સંન્યાસીના વેશે મીરાંબાઈની પાસે ગયો. તેની સુંદર મુખાકૃતિમાંથી નીકળતા ભજનનો પ્રવાહ જોઈને તથા તેની ગાવાની છતા જોઈને અકબર બહુ ખુશી થયો. પછી તેણે ભજનનો પ્રભાવ પૂછ્યો, ત્યારે મીરાંબાઈએ કહ્યું કે—કોઈ એક રાજા હતો તે એકવાર શિકાર રમવા ગયો, ત્યાં રસ્તામાં એક સંત માથે છત્ર લગાવીને બેઠા હતા તેને જોઈને રાજાનાં માણસોએ તેને કહ્યું કે—હું સંત ! તમારે માથેથી છત્ર કાઢી નાંખો, છત્ર તો એક અમારા રાજાને માથેજ ધરાય છે, એ સાંભળીને સંત બોલ્યા કે હમ તેરા રાજકાલી રાજા છે, ઇતના ધૂપમે હમ છત્ર નહી ટારેંગ. એ સાંભળીને રાજાનાં માણસોએ બળાતકારે તેનું છત્ર ભંગ કરી નાંખ્યું, તેથી તે સંત બિચારો તરકાની ગરમીથી દુઃખી થવા લાગ્યો એ જોઈ રાજાને દયા આવી, તેથી તેણે પોતાને માથે ધરાવું છત્ર તેને અર્પણ કરી દીધું, એ છત્રના દાનના પ્રતા-

પથી યમદૂતોના હાથથી છૂટીને વૈકુંઠમાં ગયો એવો ભગ-
વાનના ભજનનો અને ભક્તનો પ્રતાપ છે.

પછી અકબર બાદશાહ મીરાંને પગે લાગ્યો અને પો-
તાનાં કપડાંમાંથી એક અમૂલ્ય હાર કાઢીને મીરાંને આપીને
બોલ્યો કે હે માનવંતાં બાઈ ! મારી આ એક નાની સ-
રખી ભેટ સ્વીકારો. મીરાંએ એ હાર જોઈને કહ્યું કે-મહા-
રાજ ! આ હાર ઘણો કીમતી છે તે આપ જેવા સંન્યાસીની
પાસે ક્યાંથી ? ત્યારે અકબરે કહ્યું કે અમે યમુના નદીમાં
સ્નાન કરવા ગયા હતા ત્યાંથી તે અમારે હાથ લાગ્યો છે,
તે અમારે તો કશા કામનો નથી, પણ આપના આરાધ્ય
દેવ (શ્રી ઠાકોરજી)ને કંઠમાં આરોપવાનો સંકલ્પ કરીને
અહીં લાવ્યા છીએ. પછી એ હાર મીરાંબાઈએ રાખ્યો અને
અકબર તથા તાનસેન ત્યાંથી ચાલ્યા ગયા.

પરંતુ એજ હારે મીરાંબાઈને મેવાડ તજવ્યું. રાજાને
એ વાતની ખબર પડવાથી તે તેના ઉપર બહુ રૂઠ્યો. તેથી
તેણે એક મોટા ડબ્બામાં કાળો નાગ ધાલીને મીરાંબાઈ ઉપર મો-
કલીને કહાવ્યું કે-આમાં શાલિંગરામ છે તે તમારે શેવવાને
માટે રાજાજીએ મોકલ્યા છે. એ સાંભળીને મીરાંબાઈ બહુ
ખુશી થઈ, અને ઘણા પ્રેમથી ડબ્બો ઉઘાડ્યો તો તેમાંથી ખરેખર
દિવ્ય શાલિંગરામની મૂર્તિ નીકળી તે મીરાંએ પોતે સે-
વામાં રાખી અને પ્રેમમગ્ન થઈ શ્રી ગીરધરલાલજીની સમી-
પમાં બેસીને નીચે લખેલું પદ ગાયું.

પદ. ૪— ડબ્બાકે શાલિંગરામ બોલત કાય નહીયાં.
હમ બોલત તુમ બોલત નહીં, કાહેકો મૈન ધરે પહીયાં.
યહ ભવસાગર અગમ બડાહે, કાઠી લેહુ ગહિકે બહીયાં.
મીરાં કે પ્રભુ ગીરધર નાગર, તુમહીં હો માર સહહીયાં.
રાણો મારો કાંઈ કરી હૈ મીરા છોડ દધ કુળ લાજ;
વિષકો ખાલો રાણાજી ભેજ્યો, મીરાં મારન કાજ.
હંસીકે મીરાં પાય ગધ હૈ, પ્રભુ પ્રસાદ પર રાગ;
ડબ્બા એક રાણાએ ભેજ્યા ઉસમેં કાલા નાગ.
ડબ્બા બોલી મીરાં જખ દેખ્યો, હો ગયે શાલિંગરામ;
જય જય ધ્વનિ સખ સંત સલા ભધ, કૃપા કરી ધનરયામ;

સજી શૃંગાર પગ બાંધી ધૂધરૂ, દોડીકર દેતી તાલ;

ઠાકોર આગે નૃત્ય કરત રહી, ગાવત શ્રી ગોપાલ.

સાધુ હુમારે હમ સાધુનકે, સાધુ હુમારે જીવ.

સાધુન મીરા મીલી રહી હૈ, જીમી માખનમેં ધીવ.

મીરાંબાઈ પરમ પવીત્ર અને સાધ્વી સ્ત્રી છતાં શક અને હડીલો રાણો તેને ધર્મર ભજન કરતાં ઘણા ઉપદ્રવ કરવા લાગ્યો. તેથી છેવટે મીરાંબાઈએ તુલસીદાસજીને નીચે પ્રમાણે પત્રિકા લખી મોકલી.

ભજન પ—સ્વસ્તિશ્રી તુલસી ગુણ દૂષણ હરણ ગોસાઈ;

વારહિવાર પ્રણામ કરહું અખ, હરહું શોક સમુદાઈ.

ધરકે સ્વજન હુમારે જેતે, સખન ઉપાધિ બદાઈ;

સાધુ સંગ ઔર ભજન કરત મોહિ, દેત કલેશ મહાઈ.

બાલપનેતે મીરા કીન્હી, ગિરીધરલાલ મિતાઈ;

સો તો અખ છૂટત નહિ ક્યૌંહું; લગી લગન વરીયાઈ

મેરે માત પિતાકે સમ હો, હરિ ભક્તન સુખદાઈ;

હમકો કહા ઉચિત કરિવો હે, સો લીખીયો સમુઆઈ.

એ પ્રમાણે મીરાંબાઈની પત્રિકા આવી, તે વાંચીને તુલસીદાસજીએ નીચે લખેલું પદ મીરાંબાઈ ઉપર લખી મોકલ્યું.

પદ. ૬— જનને પ્રીય ન રામ વૈદેહી.

તીન ત્યાગીએ કોટી વૈરી સમ, યદ્યપિ પરમ સનેહી. જનકે.

પિતા તજ્યો મહુલાદ વિભિષણ બંધુ ભરત મહતારી;

બલિગુરૂ તજ્યોકંથ મજ વિનતા, ભયે જગમંગલકારી જનકે.

નાતો નેહ રામસો સાચો, સુકૃતિ સંત જહાંલો

અંજન કહા આંખ જો ફુંદે, બહુતક કહું કહાંલો. જનકે.

તુલસીદાસ પૂજ્ય સોઈ પ્રીતમ, પુત્ર પ્રાણતે પ્યારે;

જોકો લાગ્યો સનેહ રામસોં, સોઈ જગહેતુ હુમારો જનકે.

એવી રીતની તુલસીદાસની પત્રિકા વાંચીને મીરાંબાઈએ રાણાના દેશમાં રહેતું નહીં એવો નિશ્ચય કર્યો અને નીચે લખેલું પદ રાણાપર લખી મોકલીને ત્યાંથી વૃંદાવનમાં ચાલી ગઈ.

ભજન. ૭ મું

મેરો મન લાગ્યો સખીસાંવલીયાસોં, કહુકી વારી નાંહી રહુંગી

જો કોઈ મોકો એક કહેંગી, એકકી લાખ કહુંગી. મેરો મન

સાસુ બુરી નણુંદ હડીલી, ચહ દુઃખ કાહીં બહુંગી;
 મીરા પ્રભુ ગિરધરકે કારણ જગ ઉપવાસ સહુંગી. મેરો,
 ભજન. ૮ મું—મેરે ગિરિધર ગોપાલ, દૂસરા ન કોઇ. ટેક. X

બાકે શીર મોરચુકુટ, મેરો પતિ સોઇ

શંખ ચક ગદા પદ્મ, કંઠમાલા જોઇ. મેરે.

સંતન ઢીંગ બેઠી બેઠી, લોક લાજ ખોઇ;

અબ તો બાત ફેલ ગઇ બને સખ કોઇ. મેરે.

મેં તો પરમ ભક્તિ બની, જક્ત દેખી મોઇ;

માત પિતા પુત્ર બંધુ, સંગ નાંહી કોઇ. મેરે.

મેં પિયાકો દેખી હંસી, લોક બન રોઇ;

અંસુવન જલ સીંચી સીંચી, પ્રમ વેલી ખોઇ. મેરે.

ભોક ત્રાસ છાંડી દિયો, કહા કરે કોઇ;

મીરાંકી લગન લગી, હોની હોસો હોઇ. મેરે.

એ રીતે બે પદ બનાવીને રાણા ઉપર મોકલાવી દીધાં

અને પોતે વૃંદાવન તથા ગોકુળ મથુરામાં ઘણો કાળ આનંદ
 પૂર્વક ભગવદ્ભજનમાં ગાળ્યો ત્યાર પછી કેટલોક કાળ
 વીત્યા બાદ પોતે પાછી ઉદેપુર રાણાની હાલત જોવાને
 આવી, પરંતુ રાણાની બુદ્ધિ વિપરીત જોઇને પોતે દ્વારકામાં
 જઈ શ્રી રણછોડરાયના આશ્રયે રહી અને દ્વારકામાં જ રહીને
 ઇશ્વરભજનમાં ઘણોક કાળ ગાળ્યો. ત્યાર પછી કેટલોક વરસે
 રાણાના દેશમાં ઘણા ઉત્પાત થવા લાગ્યા તે જોઇને રાણાને
 લાગ્યું કે મીરાને કનડગત કર્યાનું આ ફળ છે. રાણા ઘણો
 ગભરાવા લાગ્યો, અને પછી પોતાના પુરોહિતને
 બોલાવીને કહ્યું કે તું તરત દ્વારકા જઇને મીરાંને પાછી તેડી
 લાવ, જો મીરાં નહીં આવે તો માફ જીવતર આવી રહ્યું સ-
 મજજે. રાણાની એવી આજ્ઞા થતાં પુરોહિત (ગોર) દ્વા-
 રકા આવ્યો અને સઘળી હકીકત મીરાંબાઇને કહી અને કહ્યું
 કે—તમે મારી સાથે ઉદેપુર ચાલો, નહીંતો રાણાનું આયુષ્ય
 ખુટ્યું બહુજો. પુરોહિતની એવી વાણી સાંભળીને મીરાંબાઇ
 રણછોડરાયના મંદીરમાં ગઇ અને નીચે લખ્યા મુજબ પદ ગાયું.

ભજન. ૯ મું.

આમકું જી રાજ રણછોડ શરણે થારે, આમકું જી. ટેક.

હિતમું આદ્ય જોઈયા હૈ લાવોની મેડતણી વહોડ;
 ધરમ સંકટ દીયો આદ્ય જોઈ મંદીરમે દોડ. આધ.
 આપણી હોગ રાખી સાંવરા વિનતી કરૂં કરજોડ;
 કે મેં પાછી જાઉં જગતમે લાગે મને મોટી ખોડ. આધ.
 ભયો પ્રકાશ મંદીરમે ભારી ઉગા સૂરજ કિરોડ;
 એસો રૂપ દેખી કૃષ્ણકો આધ મંદીરમે દોડ. આધ.
 નીર ખીર જ્યો મીલજ્યા સજની પરમા નંદકી એડ;
 જન લિછમણસાજેજ જુગતમે ધની મીરાં રોડોડ. આધ.

પદ. ૧૦ મું.

હરીતુમહરોજનનકી ભીર, દ્રોપદીકીલાજરાખીતુમખડાયો ચીર
 ભક્ત કરજ રૂપ નરહરી ધર્યો આપ શરીર;
 હિરણ્યકચરપુ મારી લાન્ધો, ધર્યો નાહીન ધીર. હરી૦
 જૂડતહીં ગજઆહ માર્યો, કીયે બાહર નીર;
 ઠાસો મીરા લાલ ગીરિધર, દુષ્ટ જહાં તહાં પીર. હરી૦
 જ્યોં જાનો ત્યોં લોચે સજન મુધી જ્યોં જાનો ત્યોં લોચે
 તુમ ખીન મેરે ઔર ન એઉ કૃપા રાવરે કીજે જ્યોં
 વાસર ભૂખ ન રૈન નિદ્રા, યહ તતુ પલ પલ છીજે;
 મીરા પ્રભુ ગિરિધર નાગર અખ મીત્રિ બિહુરન નહી છોજે જ્યોં
 એ પ્રમાણે ભગવાનની સ્તુતિ કરતી કરતી મીરાં-
 બાધ ભગવત્સ્વરૂપમાં લીન થઇ ગઇ, નાગર નંદકીશોર શ્રી
 દ્વારકાધીશ મારાબાધને પોતાના સ્વરૂપમાં લીન કરી દીધી.
 અને જગતના લોકની પ્રતીતિને મારે ભગવાને પોતાના મુ-
 ખમાં ચૂંદડીનો છેડો રાખ્યો. ગમે તેમ હો. પણ મીરાબાધના
 ભજનનો અમત્કાર અલાકિક હતો. અને તેને લાધેજ તેની
 કીર્તિ અવાપિ જગતમાં ઝળકી રહેલી છે.

મીરાંબાધએ ધણાંક ભજનો રચેલાં છે તેમાંનાં ધણાં ખરાં
 તો મારવાડી ભાષામાં છે પરંતુ તે ધણાંક કાળ ગુજરાતમાં
 રહેલી તેથી તેણે ગુજરાતી ભાષામાં પણ કેટલાંક પદ રચેલાં છે.

પદ ૧૧ હું; રાગ પ્રભાતી.

મુજ અખખાને મોટીરે મીરાતબાધ શામજો ધરેજુ મારે સાચુરે
 વાળો ધડાતું વીડલવરકરો હાર હરીનો મારે હાથેરે
 ચીનમાળા ચતુરજુજયુડલો, મિદ સોની ઘેર જમથેરે. મુજ૦

૨૫૦

(૧૧)

ઝાંઝરીયાં જગજીવનકેરાં કૃષ્ણજી કહ્યાં ને કાંબીરે;
વીણવા ધુધરા રામ નારાયણના, અણવર અંતરજમીરે. મુજ૦
પેટી ધડાવું પુરુષોત્તમકેરી ત્રીકમ નામનું તાળુરે;
કુંચી કરાવું કરુણાનંદકેરી, તેમાં ધરેણું મહારે. મુજ૦
સાસરવાસો સળને બેડી; હવે નથી કાંઈ કાચુરે;
બાધમીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ; હરીને ચરણે જાયુરે મુજ૦
પદ. ૧૨-ક્યાં ગયો પેલો મોરલીવાળો અમારા ધુધર ખોલીરે,
ક્યાં ગયો પેલો વાંસળીવાળો, અમને રંગમાં રોળીરે. ટક.
હમણાં વેણા ગુથી હતી, પેહેરી કસુંબલ ચોળીરે,
માત જસોદા સાખ પુરે છે, કેશર છાંટયાં ઘોળીરે. ક્યાં ગયોરે.
જળ જીમનાં ભરવા ગયાંતાં, બેઠું નાંખ્યું ઢોળીરે;
પાતળીયો પરપંચે ભરીયો, અમે તે અમળા ભોળીરે. ક્યાં
પ્રેમતણી પ્રેમદારે અંતર, ગળની મારી ગોળીરે;
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરનાગર, ચરણકમળ ચિતચોળીરેક્યાં
પદ. ૧૩ રાગ ગરબી.

બોલમાં બોલમાં બોલમાંરે, રાધાકૃષ્ણવિનાબીણું બોલમાં એરાગ.
પ્રેમની પ્રેમની પ્રેમનીરે, મને લાગી કરારી પ્રેમની. ટક
જળ જીમનામાં ભરવા ગયાંતાં, હતી ગાગર માથે હેમનીમને.
કચે તે તાંતણે હરીજીએ બાંધી, જેમ ખેંચે તેમતેમનીરે મને.
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરનાગર, શામળી શુરત શુભ એમનીરે. મને.
પદ. ૧૪ મુ.

લેહ લાગી મને તારી અલ્યાજી, લેહ લાગી મને તારી. ટક.
કામકાજ મુકયુંને ધામજ મુકયું મનમાં ચાહુંછું મોરારી. અ.
ખભે છે કાંબળીને હાથમાં છે વાંસળી ગોકુળમાં ગાયોચારી. અ.
સોળ સહસ્રગોપીયોને તમે વરીયા, તોય તમે બાળ બ્રહ્મચારીઅ.
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, ચરણ કમળ બલિહારી. અ૦
પદ ૧૫ મું.

કાલે પરણાવશુ ગોપિ, કુંવરને કાલે પરણાવશુ ગોપિ. ટક.
લાજ મરજદ સર્વે લોપી, કુંવરને કાલે પરણાવશુ ગોપી;
કાન કુંવર મારો ઘોડે ચડશે માથે મુગટ આરોપી; કુંવરને૦
રાધિકા બ્યારે મંદીર પધારશે, મંદીર રહેશે આપી; કુંવરને.
મીરાંકહે પ્રભુ ગીરધરનાગર, લીલા વાધાને પીળીરોપીકુંવરને૦

પદ. ૧૬ મું—હારે કોઈ માધવલ્યો માધવલ્યો વેચતી વ્રજનારી રે.
 માધવને મટકીમાં ઘાલી, ગોપી લટકે લટકે ચાલી રે. હાં
 હારેગોપીધેણું શું બોલતીજય, કાન મંદુનીમાંતવસમાયરે. હાં
 નવ માનો તો જીએ ઉતારી, માંહી જીએ તો કુંજબીહારી રે. હાં
 વૃંદાવનમાં જાતાં ધારી, વાલો ગો ચારે ગીરધારી રે. હાં
 ગોપી ચાલી વૃંદાવન વાટે, વ્રજની ગોપીયો સાથે રે. હાં
 મીરાંકહે પ્રભુ ગીરધરનાગર, જેના ચરણકમળ સુખસાગર રે. હાં
 પદ ૧૭ મું—અરજ કરેછે મીરાં રાંકડી ઉભી ઉભી અરજ કરેછે.
 મણિધર સ્વામી મારે મંદીર પધારે, સેવા કરે દીન રાતડી. ઉ.
 કુલનારે તોરાને કુલનારે ગજરાયે, કુલનાતે હાર કુલ પાંખડી. ઉ.
 કુલની તે ગાદીને કુલના તે તડીયા, કુલની તે પાથરી પછેડી. ઉ.
 પય પકવાન મીઠાઈને મેવા, સેવ્યાને મુંઢર દહીંડી. ઉ.
 લવીંગ સોપારી એલચી તજવાલા, કાથા ચુનાથી પાનબીડી. ઉ.
 સેજ બિછાવુંને પાસા મંગાવું, રમવા આવો તો જય રાતડી. ઉ.
 બાધ મીરાંકહે પ્રભુ ગીરધરનાગરવાલા, તમનેજેતામાંડરેઆંખડી. ઉ.

રાગ સૌરઠ. પદ ૧૮ મું.

આજ મારે સાધુ જનનો સંગરે, રાણા મારાં ભાગ્ય ભાગ્યાં. રેક.
 સાધુજનનો સંગ જે કરીએ રામજી, ચડેતે ચોગણો રંગરે રાગ
 સાકુટ જનનો સંગન કરીએ રામજી, પડે ભજનમાં ભંગરે રાગ
 અડસઠ તીરથ સંતોનેચરણુરામજી, કોટીકાશીને સોયે ગંગરે રાગ
 નિંદા કરશે તે તો નર્મકુંડમાં જાશે રામજી, થશેઆંધળાંઅપંગરે
 બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગરના ગુણ રામજી,

સંતોની રજ મારે શીરરે—રાણાગ

પદ. ૧૯—કાગળ કોણ લેઈ જાયરે, મથુરામાં વસે મેવાસી.
 એરે કાગળમાં ઝાઝું શું લખીએ, થોડે થોડે હેત જણાયરે મગ
 મિત્ર તમારા મળવાને ઇચ્છે, જસોમતી અત્ર ન ખાયરે. મગ
 સેજલડી તો મુને મુનીરે લાગે, રડતાં તે રજની જાયરે. મગ
 બાધ મીરાંકહે પ્રભુ ગીરધરનાગુણ, ચરણકમળમારૂં ત્યાંજાયરે મગ

પદ. ૨૦ મું.

લેતાં લેતાં શ્રીરામજીનું નામરે હો, લોકડીયાંતો લાજે મરેછે. રેક.
 હરી મંદીર જાતાં પાવલીયારે દુખે, ફરી આવે સાડું ગામરે લો.
 ઝખડો થાય ત્યાં ઠોડીને જાયરે, મુકીને ધરનાં કામરે લો.

ભાંડ ભવેલા મુશ્કા નૃત્ય કરતાં, બેશી રહે ચારે ભમરે લો
બામ્ભીરા કહે પ્રભુ ગીરધરનાગર, ચરણ કમળ ચિત હામરે લો
૫૬. ૨૧ મું.

આવત મોરીગલીયનમે ગીરધારી, મેતો છુપગઈ લાજકીમારી; ૧
કમુંબલ પાધ કેસરીયારે ભામા, ઉપર ફુલ હામરી;
મુગર ઉપર છા બિરાજે, કુંડલકી છબિન્યારી. આવત. ૨
કેસરી ચિર દરિઆમકે લેંધો, ઉપર અંગીયાં હે ભારી;
આવત દખી કૃષ્ણ મોરારી, છુપ ગઈ રાધે પ્યારી. આવત. ૩
મોર મુગર મનોહર સોહીએ, નથનીકી છબી ન્યારી;
ગલે મોતનકી માલ ખીરાજે, ચરણ કમલ બલીહારી. આવત. ૪
ઉલી રાધે પ્યારી અરજ કરત હે, મુનએ કૃષ્ણ મોરારી;
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરનાગર, ચરણ કમલ પર વારી. આવત. ૫
૫૬. ૨૨. મોહન લાગત પ્યારારાણા, મોહન લાગત પ્યારા દેક.
છનકી કલાસે હાલત ચાલત, બોલત પ્રાણ આધારા
નેનકી કલામે સખ જુગ જુલ્યો, એહી પુરૂષ હે ન્યારા. ૨૦. ૧
તુમહી જુઠે ને હમહી જુઠે, જુઠે એ સખ સંસારા;
ત્રી પુરૂષ કે સખધ જુઠે, તો કુટયા હમયા તુમારા. ૨૦૨
તુમહી કહો અરધંગા હમારી, હમકુ લગાયો કારો;
કોલી બ્રહ્માંડમાં વ્યાપી રહ્યો હે સો નિજવર હમારો. ૨૦૩
સાળુ પીતાંબર મોતનકી માલા, લેઈ અગનમે જલાયા;
છાપ તિલક તુળસીની માળા સાધુ સંગ નિસ્તારા. રાણા. ૪
મીરાંબાઈ કહે પ્રભુ ગીરધરનાગર શરણકે બિરદ સંભારો;
હરિકે લજન વિના બેદિન બોયે, ધિક મુનશા જનમારો. ૨૦૪

૫૬ ૨૩ રાગ કલ્યાણ.

નાથ તુમ જનત હો સખ ઘટકી, મીરાં ભક્તિ કરે પ્રગટકી; નાથ
નાહી ધોધ મીરાં લે સમરજી, તો પુજ કરત સિતા પતકી.
સાલિંગરામકું તુલસી ચઢાવે, તો ભાળતિલક બીજ દિપકી. ના.
રામ મંદીરમાં મીરાંબાઈ નાથે, તાલ બળવન ચુટકી;
રમકુમ રમકુમ બાજત પુધરા, લાજતલ પુધરકી. ના.
વિખના પ્યાલા રાણાએ લેવા, સાધુ સંગત મીરાં અટકી;
કરી ચરણમૃત પી ગઈ મીરાં, અમૃતકી જેસી વટકી. ના.

સુરત દારી પર મીરાં નાચે શીરપે ગાગર ઉપર મટકી;
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરનાગુણ, સુરતી લગી જેસી નટકી. ના.

પદ. ૧૪ રાગગરબી.

કહાં ગયો પેલો મોરલી વાળો, અમને રાસ રમાડીરે. રેક.
રાસ રમાડવાને વનમાં તેડયાં, મોહની મંત્ર સુણાવીરે. ક.૧
માતા જસોદા સાખ પુરાવે, કેશર છાંટયાં ઘોળીરે. ક.૨
હવણાં વેણ સમારી સુતી, પેરી કુંસુબલ ચોળી રે. ક.૩
આમ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરનાગર, ચરણ કમળ ચિત્ત ચોરીરે. ક.૪

ગરબી ૨૫.

અજબ સલુણી મરઘા નેણી, તે મોહન વશ કીધોલ. રેક.
મક્તો સો હસ્તિને લાલ અંખાડી, અંકુશે વશ કીધોલ. અ.
લવિંગ સોપારીને પાનનાં, બીડાંમાં કણ કીનોલ. અ.
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરનાગર, ચરણ કમળ ચિત્ત લીનોલ. અ.

ગરબી. ૨૬

ચાલને સખી મહી વેચવા જૈયે, જ્યાં સુંદીરશ્યામ રમતોલ. રેક.
પ્રેમતણાં પકવાન લેઈ સાથે, રસીક વર કયમ જમતોલ. ચા.
મોહનજીતો હવે મોટો થયોછે, ગોપીને નથી દમતોલ. ચા.
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરનાગર રણછોડ કુબળને વરતોલ. ચા.

ગરબી. ૨૭

ચાલને સખી મારે સ્યામ દેખાડ, વૃંદાવનમાં ફરતોલ; રેક.
નખશિખ સુધી હીરાને મોતી, નિત્ય નવા શણગાર ધરતોલ. ચા.
પાંપણ પાધ કલંકી તોરે, શીરપર મુગટ ધરતોલ. ચા.
ધેનુ ચરાવેને ધેનુ બજાવે, મન મારાને હરતોલ. ચા.
રૂપને સંભાર તારા ગુણને સંભાર, જીવ રણછોડમાં ભમતોલ. ચા.
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરનાગર, શામળીયો કુબળને વરતોલ. ચા.

ગરબી. ૨૮

કંઠણ થયારે માધવ મથુરાંજઘ, કાગળ ન લખ્યો કટકેરે. રેક.
અહિંયાં થકી હરિહવડાં પધાર્યા, આધવ સાથે અટક્યોલ; ક.
અંગે સોવરણિયા વાગા પેર્યા, સીર પીતાંબર પટકેલ. ક.
ગોકુળમાં એક રાસ રચ્યો છે, કહાન કુબળ સંગ અટક્યોલ. ક.
કળીશી કુબળને અંગે છે કુબડી એ શું કરી જણે લટકેલ. ક.
એછે કળોને તેછે કુબડી રંગે રંગ બન્યો ચટકેલ. ક.

કોઈ કહે મારી દંતુસર આણી, શીર મેલ્યો રંગ ચટકોલક.
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર ખોળમાંકું ધુધટ ખટકોલ. ક.
 ગરબી. ૨૮- પુનમ કેરો પુણ્ય ચંદ્ર છે, રાસ રમે નંદ લાલોલ ટેક,
 નરવર વેશ ધર્યા નંદ લાલે, સૌ જોવાને ચાલોલ; પુનમ. ૧
 ગાન તાન વાળંતર વાજે, નાચે જસોદાનો કાલોલ પુનમ. ૨
 સોળસહસ્રમાંઅષ્ટ પટરાણી, વચ્ચે રહ્યામારો વાલોલપુનમ. ૩
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, રણછોડદીસે સારોલ. પુનમ. ૪
 ગરબી. ૩૦

આતુર અધકું સુખ જોવાને, ઘેર આવો નંદ લાલારે; ટેક.
 ગઈ તણાં મીશ કરી ગયાછો, મોકુળ આવો વાલારે; આં
 માસીરે મારીને ગુણકરે તારી, ટેવ તમારી છોગાળારે; આં
 કંસ મારી માખાપ ઉગાર્યા, ધણા કપટી નથી ભોળારે; આં
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરનાગરના ગુણ ધણાજ લાગે મ્યારારે; આં
 ગરબી. ૩૧

કરના ફકીરી તેરી ક્યા દલગિરિ, સદા મગનમે રહેનાલ; ટેક
 કોઈ દીન ગાડીનેકોઈ દિન અંગલા કોઈ દિન જંગલવસનાલકં
 કોઈ દિન હસ્તિને કોઈ દિન ઘોડા, કોઈ દિન પાઉ ચલનાલ; કં
 કોઈ દિન ખાખને કોઈ દિન લાડ, કોઈ દિન ફકમફકાલ; કં
 કોઈ દિન ઢોલીયા કોઈ દીન તળાઈ કોઈ દિન ભોંયપેલોટનાલકં
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરનાગર કુકુઆય પડેસો સેહનાલ કં
 ગરબી. ૩૨

બોલો મેરી રસના હરી હરી, તુમ બોલો મેરી રસના ફરીફરીટેક
 ગરૂં બેસીને ગોવિંદલ પધાર્યા, શખ ચક્ર બદા ધરી ધરી બો
 હંસ વાહન કરી બ્રહ્માલ પધાર્યા, વેદ ચારની ધુન્ય કરી. બોલો
 હિંદરે બેશીને ગણપતિ પધાર્યા જાથે સુધ બુધ સુંદરી. બોલો.
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, એકવાર કહેને શ્રી હરી. બોલો.
 ગરબી. ૩૩

હું બઉંરે જીમનાં પાણીકાં, એક પંથ દો કાજ સરે. ટેક.
 જળ ભરવું બીજું હરીને મળવું, દુનિયાં ભોળી દાઝે બળે હું.
 અબજપણામાં કાંધરે નવ સુઝયું, જસોદાલ આગળ રાડકરે હું.
 ઘૂંઘાવનને મારગ જાતાં, જનમ જનમની પ્રીત મળે હું.
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, સવસાગરનો ફેરો રળે. હું.

ગરબી. ૩૪

નહિ જાહેરે જીમનાં પાણીડાં, મારગમાં નંદલાલ મળે. ટેક
નંદજીનો વાલો આજ ન માને, કામજીગારો એની મળે. નહિ.
અમે આહિરડાં સઘળાં સુવાળાં, કંઠજી કાનુડો મેલો. નહિ.
મીરાં કહે પ્રજી ગીરધર નાગર, ગાપીને કાનુડો વાલો. નહિ.

ગરબી. ૩૫

હારે જાઓ જાઓ રે જીવજી જીડાં હારે વાત કરતાં દીડા.
સૌં દખતાં વાલો આજ કરેછે, મારે મન છે મીડાં રે જાઓ.
વૃંદાવનની કુંજગલીમેં, કુખજ સંગે દીડાં રે. જાઓ.
ચંદન પુષ્પને માથે પટકો, વાત કરતાં દીડાં રે. જાઓ.
મીરાં કહે પ્રજી ગીરધર નાગર, મારે મન છે મીડાં રે. જાઓ.

ગરબી. ૩૬

હારે મારા સમ કલેમજાળે, પેલાં કઠાં વચન તે પજાળે રે. મારા.
જળજીમનાં જળ પાણી જતાં મારગ વચે વેલા મજાળે રે. મારા.
ખાજપજાની વાલી દાસી, પ્રીત કરી પરવરજે રે. મારા.
વાટે આજ ન કરીએ વાલા, વચન કહું ચિત્ત ધરજે રે. મારા.
ધણજ ફનેહ ધયાથી ગીરધર, લોક લજાજાએ વજાળે રે. મારા.
મીરાં કહે પ્રજી ગીરધર નાગર, પ્રીત કરીને પજાળે રે. મારા.

ગરબી. ૩૭

હારે ચાલો ડાકારમાં જઇ જશિયે હારેમને લેહ લખાડી રંગરસીયે. ચાલો.
હારે પ્રભાતના પહોરમાં નોખતગાળે, હારે અમેદરજન કરવા જાએ રે. ચાલો.
હારે અટપટી પાષ કેશરીયો વાલો, હારે કને કુંડળ સોષએ રે. ચાલો.
હારે પીળાં પીતાંબર જરકસી જાઓ, હારે મોતન માળા સોષએ રે. ચાલો.
હારે ચંદ્ર જલન અણિઆણિ આંખો, હારે મુખકું સુંદર સોષએ રે. ચાલો.
હારે રમઝુમ રમઝુમ નેપુર વાળે, હારે મન મોહું માર મોરલિએ રે. ચાલો.
હારે મીરાં ખાંડકહે પ્રજી ગીરધરનામર હારે અંગે અંગજી મળિયે રે. ચાલો.

ગરબી. ૩૮

મેરો મન હર લીનો રાજ રનછે.ર.

ત્રીકમ માધવ એર પુરપોતમ, કુંવર કલ્યાણકી જોર. મેરો.
રાધા રૂક્મણી એર સતલામા, જાંબુક વરણી રે જોર. મેરો.
એર મુગર પીતાંબર સોહત, કુંદલાકી કળી એર. મેરો.
શંખ ચક્ર ગદા પદ્મ બિરાજે, માપુરી એરલી દીશોર. મેરો.

ઘોર પાસ રતનાગર ગાળે, મામતીલ હે શિરમાર. મેરો.
 મીરાંબાઈ કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, હરિમારાદિલમાંના ઘોર, મેરો.
 ગરબી. ૩૯

માગત માંખન રોટી ગોપાળ પ્યારે માગત માંખન રોટી.
 મેરે ગોપાળજીકું રોટી બના દઉં, એક છોટીને બીજી મોટી, મા.
 મેરે ગોપાળજીકો બીજા કડંગી, બ્રહ્મ તે ભાનકી બેટી, મા.
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, ચરણ કમળ હુંતો ભેટી, મા.
 ગરબી. ૪૦

મુખડાની માયા લાગીરે, મોહન તારા મુખડાની ૨૬.
 મુખડું મેં જોયું તારું, સરવે જુગ થયું ખાડું
 મન મારું રહ્યું આડુંરે મોહન તારા. ૧
 સંસારીનું મુખ એવું, ઝાંઝવાંનાં નીર જેવું,
 તેને તુછ કરી ફરીયેરે મોહન તારા. ૨
 સંસારીનું મુખ કાચું, પરજીને રંગાવું પાણું,
 તેને ઘેર શીદ જઈએરે મોહન તારા. ૩
 પરજું તો પ્રીતમ પ્યારો, અખંડ સોભાવ્ય મારો,
 રાંડવાનો ભે યાજ્યેરે મોહન તારા. ૪
 મીરાંબાઈ બલિહારી, આશા એક મને તારી,
 હવે હુંતો બડ લાગીરે મોહન તારા. ૫

પદ ૪૧ રાગ ધનશ્રી.

દો દીનકે મીજબાન બિગારું દો દીનકે મીજબાન. ૨૬.
 અખ તું સોવત સેજ પલંગપર, કલ તું જાયજો મસાન, બીં
 માત પિતા મૃત નારી છોડકે, આખર કરત હેરાન. બીં
 રાબખી ચલગયે પ્રબખી ચલગયે, હો ગયે જગત મેદાન. બીં
 રાવજુ જેસા જોદાખી ચલગયે, કુંભકરન બલવાન. બીં
 કીટ પતંગ ઘોર બ્રહ્માખી ચલગયે, કોઈ ન રહેજો અવસાન; બીં
 બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, રખ લેતું રામકે ધ્યાન. બિં

પદ. ૪૨

કનૈયો તેરો જમુનામે કુંદ પયો રે, કનૈં ૨૬.
 કાલિંદ્રીકો કાલો કાલો પાનીરે, પેઠત કછુ ના કયો રે. ૩૦
 નંદ જસોદા ગોપ ગોપી સખ, નિરખત નીર કયો રે. ૩૦
 પેસ પૈયારી કાલીનાગ નાથ્યોરે, ફજપર નૃત્ય કયોરે. ૩૦

મજકે કાજ ગોવર્ધન ધાર્યોરે, ઇંદ્રકે માન હર્યોરે. ૬૦
મથુરાંમે પ્રભુ જન્મ લીયો હે, સુનીકે કસ ડ્યોરે. ૬૧
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, સુરકે કાજ સર્યોરે. ૬૨

પદ ૪૩ રાગ આશાગ્રહી.

આધવણ પ્રારબ્ધકી ગતિ ન્યારી, તમે જીઓને વાત વિચારી. ઓઁ
ઢાવર નીર ભર્યોહો સરોવર, સમુંદર હો ગયે ખારી. ઓઁ
સુંદર લોચન મૃગકું દીયો હે, બનબન ફિરત દુખારી. ઓઁ
મૂરખ રાજ રાજ કરત હે, પંડિત ભયોરે ભીખારી. ઓઁ
વેશ્યાકું પાટ પીતાંબર દીનો, સતીકું ના મીલે સારી. ઓઁ
સુંદરનાર વાંઝણ કરે ડારી, જુ'ડણ જણ જણ હારી. ઓઁ
સૂમકું ધન બહોત દીયો હે, દાતાકું ના મીલે જીવારી. ઓઁ
મીરાં કે પ્રભુ ગીરધર નાગર, ચરન કમલ બલહારી. ઓઁ
પદ. ૪૪ મુ—મરી જવું માયા મેલીરે, મરી જવું. રેક.
કોઈ તો બનાવે બાગ બગીચા, કોઈ તો બનાવે હવેલીરે. મઁ
ધાધને ધૂતીને ધન ભેળું મે કીધું, પાંચ પચીસની થેલીરે. મઁ
આરે કયામાં સંતો કેસર ક્યારો, માંહીતો ઉગેલી વીખવેલીરેમ.
આઈમીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, પાળબાંધોને પાણી પહેલીરે.
પદ. ૪૫ મુ—શામળીઓ લાજ રાખે રાણાળ, પ્રભુળ લાજ
રાખે રાણાળ.

કેઈતો કહેરે મીરાં ભઈરે બાવરી, કોઈ તો કહે મદમાતી
રાણાળ. શામળીઓ.
તાળ મૃદંગ વીણાજન વાગે, ધુધરા બાંધીને મીરાં નાચે
રાણાળ. શામળીઓ.
આણી આણી વાટે મારા પ્રભુળ પધાર્યા, તેણીને વાટે મારે
જવું રાણાળ. શામળીઓ.
મીરાંબાઈ કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, ચરણ કમળ ચિત્ત રાખે
રાણાળ. શામળીઓ.
પદ. ૪૬ મુ—મે તો રૂદેમાં એળખ્યા રામરે, રાણા ઘેર નહીં આપું.
આપું આપું સોના ચુડલો તુને, આપું તે એકાવજ હાર;
બાણું લખ આપુ તુને માળવોરે, આપું ઘોડલીયાની બેઠરે-
મીરાં ઘેર અપોને, મેતોઁ

સોના ચુડલો હું તો પથ્થર પછાડું રાણા, તોડું તે એકવળહાર;
હાથીને ઘોડા માલ ખજાના એતો કરીદાને બ્રાહ્મણને દાનરે
રાણા ઘેર નહીરે આવું.

રાણાજી કાગળ લખી મોકલેરે, દેખે મીરાંને હાથ;
સાધુની સંગત છોડીદાને, તમને મહેલાંની કરૂં પટરાણીરે, મીરાં.
મીરાંબાઈ કાગળ લખી મોકલેરે, દેખે રાણાજીને હાથ;
રાજપાટ તમે છોડીદાને, તમે વસો સાધુની સાથરે. રાણા
જામરે સાથીદા સાંઠણી રાણુગારો, મારે જવું તે સો સો કોશ
રાણાજી તારા રાજમાં મારે પાણી પીધાનો છે દોશરે. રાણા
મીરાંને ગીરધર મળ્યા નાગર નંદાજીની જોડ;

બાઈ મીરાં કહે મારો સ્વામી શામળીયા, એતો પૂરે મારા
મનડાના કોડરે-રાણા ઘેર નહીરે આવું, મેતો રૂદેમાં

પદ. ૪૭ મું.

નહીરે વીસાડું હરી, અંતરમાંથી નહીરે વીસાડું હરી. ટેક.
શામળી સુરતના શામળીયારે, જોતામાં નજર ઠરી.-અં.
ધત ગોકુલ ઉત મથુરાંરે નગરી, તે બીચ જુમનાં ભરી-અં.
વૃંદાવનકી કુંજગલનમે, જોધેન ચારો ફરી--અંતરમાંથી
જળજુમનાંની નીર ભરવા ગયાંતાં, વાલા શીરપર ગાગરધરી
હાથીને ઘોડા માલ ખજાના, તારી સંગ ન આવે જરી-અં.
બાઈ મીરાં કહે પ્રજા ગીરધર નાગર, વરતો વિકૃલને વરી અં.

પદ. ૪૮ મું.

તું તો ભજલે મોહન પ્યારાને, તું તો ભજલે મોરલીવાળાને;
(તારી) ઘડી પલકઘડીઓવાળાને, તું તો ભજલે મોહન પ્યારાને ટેક.
સાતસમુદ્રતરીતરી આવ્યો, તું તો ડૂબી મુઓઆરીઆરામે, તું.
શાળંગરામની સેવા ન કીધી, તું તો ધુન્ધાધ રહ્યો ઘરખારામે, તું.
મીરાંબાઈ કહે પ્રજા ગિરધરના ગુણ હરી ભજલ્યો આ વારામે.
પદ. ૪૯- શું કરવું છે રાણાજીરે, બીજાને મારે શું કરવું છે;
આન ધણીતું ધરવું છે રે, બીજાને મારે શું કરવું છે. ટેક,

ઊંઠા સાયરનો રાણા સંગ ન કરીએ,

કાંઠે બેશી બેશી નાહીએરે.

પ્રભાતે ઊઠી મારે નહાવું ને ધોવું રાણા,

આન ધણીતું ધરવું છે.

બીજાને.

બીજાને.

હીરના ચીર મારે કામ ન આવે રાણા,
ભગવી ચાદરે મારે ફરવું છે. બીજને,

સોનાનો થાળ મારે કામ ન આવે રાણા,
સોજપત્રમાં મારે જમવું છે. બીજને,

સોનાની માળા મારે કામ ન આવે રાણા,
તુલસીની માળાએ મારે તરવું છે. બીજને,

મંદીર માળીયાં મારે કામ ન આવે રાણા,
પડેલી કુંપડીમાં મારે મરવું છે. બીજને,

માઘ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ રાણા,
વર વિકૃતને મારે વરવું છે. બીજને,

૫૬, ૫૦ મું.—રાણાજીરે જીવનું સંગાથી બીજું કોઈ નથી રે. રક.

રાણાજીરે એક પેંડાનાં દોદા માટલાં રે,

તેના જીજવા જીજવા લખીયા લેખ રે;

રાણાજી રે એક તે જસોદા માઘની ગારસી રે,

બીજું કલાકને ઘેર રે—રાણાજી રે જીવનું સંગાથી

રાણાજી રે એક માડીના બે બેટડારે,

તેના જીજવા જીજવા લખીયા લેખ રે;

રાણાજી રે એક રાજ્યપાટ ભોગવે રે.

બીજે ઇંધન વેચી ખાય રે—રાણાજી રે જીવનું સંગાથી

રાણાજી રે એક વેલાનાં દો દો તુંબડાં રે,

તેના જીજવા જીજવા લખીયા લેખ રે;

રાણાજી રે એક તે મહાદેવજીની તુંબડી રે,

બીજી માલીકાને ઘેર રે—રાણાજી રે જીવનું સંગાથી

રાણાજી રે એક ગાયના દો દો વાછડા રે,

તેના જીજવા જીજવા લખીયા લેખ રે,

રાણાજી રે એક તે મહાદેવજીનો પોડીયો રે,

તેનાં પુરજી મળીયાં ભાગ્યરે—રાણાજી રે જીવનું સંગાથી

રાણાજીરે બીજે ધાંધીકાને ઘેર આંખો બાંધીને ફેરા ફેરવે રે,

તેનાં પુરજી મળીયાં પાપ રે,

રાણાજી રે દુધાજીની બાઈ મીરાં બોલીયાં રે;

સત્તેનો અમરાપુર વાસ—બીજા નરકની ખાણરે—રાણાજીરે જીવ

૫૬, ૫૧ મું—સીતારામને લાજ્યો ફાકર શીઠ ભરકો,

માંલીકને લજતાં રત દિન નવ અટકો. ૨૬.
કાયાને માયા તેરી કામ નહી આવે, પડી રહેશે કાયા કેરો કટકો. સીં
પતંગ કેરો રંગ ઉડી ઉડી જશે, સંસાર છે ચાર દહાડાનો અટકો-સીં.
બાળાપણમાં હરીને નવ લણ્ય, યુદ્ધપણમાં ઉઠ્યો લડકો-સીં
બાઈમીરાં કહે પ્રજા ગીરધરના ગુણ, હરીને લજવાનો રાખો અટકો-સીં
૫૬. ૫૧ મું—રાણાજી હું તો આઠ વેરાગણ છું,

મારે રૂઢીએ લખાવો નીજ નામ રે-રાણાજી.
મારી સુરતા લગવાનસેં લાગી રે-રાણાજી,
સાધુ આવ્યા પડણુલાને, માગે ચાર રતન;
ધૂણી પાણી સાથરો, એની અદ્ધા પ્રમાણે અનરે રાણાજી.
આકું સગે મીરાં રમે રે, ઝાલ્યા હાથસેં હાથ;
તન ચોખા મન લાખસી, મારે નજી તે ધીની ધારરે-રાણાજી.
સંત અમારે શીર ધણી રે, હમ સંતનહી રહ;
માથે તે નવધરાં ઉતરાંરે મારે ઢાંઢ્યાં તે ઉતર્યો મ્નેહરે-રાણા.
સાધુ રખી મન હસેરે, હસે મારી રહ;
રોમે રોમે રમી રહોરે, જેમ વાડળમાં ધૂમી રહો મેહરે-રાણા.
મીરાંબાઈ સરખી લાડકી રે, રહેતી હરી હજુર;
મીરાંને ગીરધર મળ્યા રે, કપરીને મન દૂર રે-રાણાજી હું તો;

૫૬. ૫૩

મારે હરિ લજ્યાની છે વેળા રે, ભેડુ વિના કેને કહીએ.
ભેડુડા હોય તો ભેડ પીછાણે સંતો, અગમની અમની ખખરો સેધએરે.
હાં રે નીર જોધને માંહી નહી ધસીએ સંતો—
કાંઠડે બેઠા બેઠા નાહીએ રે-ભેડુ વિના કેને કહીએ.
પારકારે રૂપ જોધને મન ન ડગાવીએ સંતો,
છતી બાજી તો જાશે હારી રે-ભેડુ વિના કેને કહીએ.
બાઈ મીરાં કહે પ્રજા ગીરધરના ગુણ વાલા,
ચરણ કમળનાં મુખમાં લઈએરે-ભેડુ વિના કેને કહીએ.

૫૬. ૫૪

બાઈ મને મળીયા તે મિત્ર આપણ, નહી જઈ સાસરાંએ.
સંસાર મારું સાસરું રે. મેચર વૈકુંઠ વાસ;
લક્ષ ચોરાશીનો ચુલો રે મેં તો તણ્યો છે તેની પાસરે-નહી.
જામું તે મારી મુકીત કહીએ ને ચસરો પ્રેમ મુખણ;

એકને સખ જુગ મોહી રહ્યારે, બીજી મોહી તે બ્રહ્મ પ્રમાણુરે-નહી
મારા દીયરને દો દીકરી રે, દોનું રાજકુમાર;
જેઠ જુગ જુગ જીવજો રે, મારો નાવલીઓ નિરધારરે, નહી;
મારા સ્વામીને જઈ એમ કહેજો રે, ધીરજ ધરજો ધ્યાન;
કર જોડી મીરાંબાઈ વિનવેરે, હવે ફરી નહી લેઉ ગર્ભાધાનરે. ન૦

પદ. ૫૫

લેતાં લેતાં મીરામજીનું નામ રે હો લોકડીઆં તો લાજે મરે છે.
હરી મંદીર જતાં પાવલીયારે દુઝે, ફરી આવે સાર ગામરે-લો.
ઝગડો થાય ત્યાં દોડીને બચરે, મૂકીને ધરનાં કામ રે;—લોકડ
બાંડ ભવેયા ગુણકા નૃત્ય કરતાં, બેશી રહે ચારે જામરે-લો.
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, ચરણ કમળ ચિત્ત હામરે-લો.

પદ. ૫૬ રાગ કનરો.

મેં મેરો મન હરીસેં જોયો, હરી સંમે જોયો;
તખ સકલ સંગ તોયો, મેં મેરો મન. ૨૬.
જખ ઝર દેવનકી ધાત ઉઠાઈ, લઈ તુલસી દલ વામેરે ઘોયો;
જખ મવજો મુજો હે ચરણામૃત, રાખત ભરોંસો હે મુખ મારે દોરો-મેં
જખ સંગત ભયી સંતનકી, તખ રાણાજીએ મોએ મારણ જોયો;
મેં મેરો કમકીયો અલીબાવરી તોફાં આઠાયો હરીએ અંધાર પછેરો-મે.
ભલી ખુરીકો તે સીરપર, મેં મેરો રાખ્યો રે મટકો ફોર્યો,
અલીમેરી સુરતી નિરંતર હરીસેં, જ્યુરે બાજી ગરગજેરો પ્યો દોરો-મે.
નાચ નચે તખ ધુંધટ રે કૈસો, લોક લાજ મેં તનકો રે તોયો;
મીરાં કહે લાગી લગનસેં, કારે ભયો રાજે મુખજ મોયો મે.
પદ. ૫૭ મું-હરી મેરે નેનમેં રહીયો, હરી મેરે નેનનમેં રહીયો.
રાત દિવસ આગે આગે ડાલો, ધડી પલ અલગા મત થયો. હરી.
કોયકુ પ્યારે લરકા રે લરકી, કોયકુ પ્યારે બેન ઓર લોયો;
કોયકુ પ્યારી અજળ સુંદરી, હમેરે પ્યારો બાવા નંદજી કોઈયો હ.
કોયકુ બલહૈ માત પીતાકો કોઈ અટમ કટમકો સવેયો;
કોઈકે હહે મેં આપે બલીયો, હમારે બલહૈ રાજ રામિયો. હરી.
કોઈકે હોસી કોપીન ધારનકો ભયો, કોઈકે કપડા પહેરી બડેયો;
કોઈકે હોસીકે ધન માલનકો હમેરો હોસી હરી ચરણકુ કૈયો. હરી.
કોઈકે પદત ચતુર ભયો, કોઈકે રાગ રંગકો ગવેયો;
મીરાં કહે પ્રભુ તુમેરે મીલનકુ, પ્રેમ સહીત કૃષ્ણ કૃષ્ણ ઠહીયો હ.

પદ. ૫૮

પ્રેમની પ્રેમની પ્રેમની રે. મને લાગી કઠારી પ્રેમની. ટેક.
જળ જીમનાંનાં લરવા ગયાંતાં, હલી ગાગર માથે હેમનીરે; મ.
કાચે તે તાંતણે હરણએ બાંધી, જેમ ખેંચે તેમ તેમનીરે. મને
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરનાગર, શામળી મુરત શુભએમનીરે. મ.
પદ ૫૯-થનક થનક તા થેઈ રે નાચે, નાચે નંદનો નાનડીઓ. ટેક.
તાળબંધતાળીવાએધુધરૂમકે, હારેલાલભોરલીબજવેલપલપરે-ના.
નારદ નૃત્ય કરતારે આગે હારે વળી સાથ રાધાને લઈરે-નાચે.
બ્રહ્માવેદ લખુંતારે આગે, હારે ત્યાંતો સૂરજ રહો મોહી મોહું રે-નાચે.
મીરાંકહે પ્રભુ ગીરધરનાગર, હારે ત્યાંતો કૃષ્ણજીએમોરલીબજવે ના.

પદ. ૬૦

આવિહાણ પ્રાણ અમારેરે, મને જગ લાગ્યો ખારેરે;
મને મારો રામજી ભાવેરે, બીજે મારી નજરે ન આવેરે.
મળેતો હરિજન મળજેરે, દુરીજન દુરથી ટળજેરે; ટેક.
મીરાંબાધના મેહેલમાં રે, હરી સંતનનો વાસ;
કપડીથી હરી દૂર વસે. મારા સંતન કેરી પાસ. ગા૦
રાણેજી કામળ મોકલે રે, દો રાણી મીરાંને હાથ;
સાધુની સંગત છોડીદો, તમે વસોને અમારે સાથ. ગા૦
લજવ્યું મહીયર સાસરું, તમે લજવ્યાં માને બાપ;
કુળ લજવ્યું રાણા તણું, તમે લજવ્યું મોસાળ બાપ. ગા૦
મીરાંબાધ કાગળ મોકલેરે, દેજે રાણાજીને હાથ,
રાજપાટ તમે છોડી રાણાજી, વસો સાધુને સાથ. ગા૦
વિષનો પ્યાલો રાણે મોકલ્યોરે, દેજે મીરાંને હાથ;
અમૃત બાણી મીરાં પી ગયાં, જેને સહાય શ્રી વિથેનો નાથ. ગા.
રાણે દારી મોકલી, જઈ જીવ્યો મીરાંનો મોહોલ.
મીરાં બેઠાં બજન કરે, શ્રી કૃષ્ણ તે આપ્યો કોલ, ગા.
રાણે શીસે રાતડો કોધે ચઢીયા બૂપ;
ખડગ તાણી મીરાંને મારતાં, તેણે દીઠાં સાત સ્વરૂપ. ગા.
સાંઠ વાળા સાંઠ શણગારજેરે, બહુ સો સો રે કોપ;
રાણાજીના દશમાં મારે, પાણી પીધાનો દોષ. ગા.
ડાળો મેલ્યો મેવાડરે, મીરાં ગઈ પશ્ચિમમાંય;
સૂર્યે છોડી મીરાં નીસર્યા જેનું માયામાં મનડું ન કાંચ. ગા.

સાસુ અમારી સુપ્રમણારે, સસરો પ્રેમ સંતેષ;
 જેઠ જંગલવન જંગલમાં, મારો નાવલીધા નિહોષ. ગા.
 ચુંડી ઝોડું ત્યારે રંગ ચુવેરે, રંગ બેરંગી હોય;
 ઝોડું હું કાળો કામળો દુબ્બે ડાઘ ન લાગે કોય; ગા.
 મીરાં હરીની લાડકીરે, રહેતી સંત હજુર;
 સાધુ સંધાતે સ્નેહ ધણે પેલા કપડીથી દીલ ફર. ગા.
 મહીઅર મારું મેડતુરે, સાસરીયું ચીતોડ;
 મીરાંને ગીરધર મળ્યા, મારા મનના તે પૂર્વા કેડ. ગા.

સાખીઓ.

મીરાં કહે ઓ રાણાણ, શે નથી ભજતા રામ;
 રાજપાદને રિદ્ધિ સર્વે, અંતે ન આવે કામ. ૧
 મરણ તણી શીર ગાજતી, નોખત કાળ નિશાન;
 ચેતી શકાય તો ચેતજો, એ મીરાં નિશાન. ૨
 એમ કહી મીરાં ગધ, સંતોની શંગાધ;
 તીરથ કરતાં દ્વારકાંમાં, પોહોયા બ્યાં નીજ નાથ. ૩
 દડ લક્ષ્મી ભગવંતની, સુકુ તન મન નિત્ય;
 ગીરધર ચું પ્રીતી મણી, એ સંતનકી રીત્ય. ૪
 પુરુષમાં પુરુષ બની, નારીમાં નારી તેહ;
 નારી પણ પુરુષ બની, નારીના તણ દેહ. ૫
 મી દરશન દેદારનું, મીરાં પ્રેમ પમાધ;
 દરશન શ્રી રણજીડનું, કરતાં ત્યાંય સમાધ. ૬

પદ. ૬૧- કાન્હા બનસરીરે બળય ગિરધારી,
 તોરિ બનસરિ લાગી મોકોં પ્યારી;

દહીં દુધ મેચને બતી જમુના, કાનાને ગાગર ફેરી. કાઠ ૧
 સિરપર ઘટ ઘટપર ઝારી, ઉરકું ઉતાર મુસારી. કાઠ ૨
 કાસ બુરીરે નનંદ હઠેલી કેવર દેવે મોકો ગારી. કાઠ ૩
 મીરાં કહે પ્રભુ ગિરિધર નાગર, ચરનકમલ બલહારી. કાઠ ૪
 પદ. ૬૨- હરિ ગુન ગાવત નાચુંગી. ૨૬.

અપને મંદીરમેં બેઠા બેઠેકર. ગીતા ભાગવત બાંચુંગી. ૧
 ખ્યાન ખ્યાનકી ગઠડી બાંધકર, હરીહર સંબ મેં લાચુંગી. ૨
 મીરાં કે પ્રભુ ગિરિધર નાગર, સદા પ્રેમ રસ આચુંગી. ૩
 પદ. ૬૩- કૂલત રાધા સંબ ગિરીધર કૂલત રાધા સંબ.

અભિર ગુલાલકી ધૂમ મચાઇ, ભર પિયકારી રંગ; ગિ. ૧
 લાલ ભર બિંદાવન જમુના, કેશર સુવત રંગ. ગિ. ૨
 નાચત તાલ અધાર સુરભર ધિમી ધિમી બાજે મૃદંગ. ગિ. ૩
 મીરાંકે પ્રભુ ગિરિધર નાગર, ચરનકમલકું દંગ. ગિ. ૪
 પદ. ૬૪ તુમ બિન મેરિ કોન ખબર લે મોવધન ગિરીધારીરે. ૧
 મોર મુગટ પીત ખર શોભે કુંડલકી છબી ન્યારીરે. તુ. ૧
 ભરી સભામેં ટોપદી ઠાડી રાખો લાજ હમારીરે. તુ. ૨
 મીરાંકે પ્રભુ ગિરિધર નાગર, ચરનકમલ બલહારીરે. તુ. ૩
 પદ. ૬૫ હાથ કે બિડી લો મોરે બાલમ, મોરે બાલમ સાજનવા. રેક.
 કથા ચૂના લવંગ સુપારી, બિડી બનાઊં ગહિરી;
 કેશરકા તો રંગ ખુલ હે. મારો ભર પિયકારીરે. ૧
 પકે પાનકે બિડે બનાઊં લો મોરે બાલમજી,
 હંસ હંસકર બતા બોલો અંતર પડદા બોલોજી. ૨
 મીરાંકે પ્રભુ ગિરિધર નાગર, બોલત હે પ્યારી;
 અંતર બાલમ ચારો. દાસી હાં તેરી.

પદ. ૬૬

કાના ચાલો મારે ઘેર કાન છે, સુંદર તારૂં નામ છે. રેક.
 મારા આંગણમાં તુલસ તું ઝાડ છે, રાધા ગૌરી મારૂં નામ છે કા. ૧
 આગલામાં દરમાંસસરા સુવે છે, પાછલું મંદિર સુમસામ છે. કા. ૨
 મોર મુગટ પાતાંખર શોભે ગલે મોતનકા માલ છે, કાના. ૩
 મીરાંકે પ્રભુ ગિરિધર નાગર, ચરનકમલ ચિત બચ છે. કા. ૪

પદ. ૬૭

મુખબને બાદુ ડારા, મોહ લાવો શામ હમારાંરે. મુખબન
 દિન નહીં ચૈન રન નહીં નિદ્રા, તલપતરે જિવ હમ રા. કુ. ૧
 નિરમલ નીર જમુનાજીકો છાંડયો બચપિવેજલ ખારારે. કુ. ૨
 ષ્ઠત બેકુત ઉત મથુરા નગરી, છોડયાયો પિહુ પ્યારા. કુ. ૩
 મોર મુગટ પીતાંખર શોભે, જીવન પ્રાન હમારા. કુ. ૪
 મીરાંકે પ્રભુ ગિરિધર નાગર, બિરહ સમૂદર સારા રે.

મુખબને બાદુ ડારે

કુ. ૫

પદ. ૬૮ કાયકું રેહ ધરી લજન બિન કાયકું રેહ ધરી;
 મર્લાવાસકા ત્રાસ દિખાઈ. વાકી પીડ ખુરી. લાજ. ૧
 મેલ બચન કરી બાહર આયો, અખ તુમ જીલ પરિ. લાજ. ૨

મેળત નગાસ બાળે બધાક કુટુંબ સખ દેખ ઠરી. ભજ. ૩
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, જનની ભારે મરી. ભજ. ૪
 પદ. ૬૯-૨૯૮ ક્યોં નહિરે હરિ નામ. તેરે કોડી લગે નહીં દામ;
 નર દહી રમરણકુ દિની, બિન સુમરે બેકામ. ૧
 બાલપણે હંસ બેલ ગુમાયો, તરણુ ભયે બસ કામ. ૨
 પાવ દિયા તોરે તિરથ કરને, હાથ દિયા કર દાન. ૩
 મેન દિયા તોરે દરશન કરને. અવજ દિયા સુન જ્ઞાન. ૪
 દાંત દિયા તેરે મુખકી શોભા જલ દિધ ભજ રામ. ૫
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, હે જીવનો બેકામ. ૬

પદ. ૭૦ મું-સખી મેરો કાનુડો કાલજેકી કોર હૈ. ટેક.

માર મુકુટ પિતાંબર શોભે, કુંડલકી ઝકઝોલ. સં

સામુ બુરી મેરી નજુદ હાઠિલી; છોટો દેવર ચોર. સં

બ્રિંદાબનકી કુંજ ગલિનમેં, નાયત ન દકિશોર. સં

મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર. ચરણકમલ ચિત્તચોર. સં

પદ. ૭૧ મું-મધં મૈને ગાવિંદ લીન્હો મોલ. ટેક.

કોઈ કહે હલકા કોઈ કહે ભારી, લિયો હૈ તરાણુ તોલ. મા.

કોઈ કહે સસતા કોઈ કહે મહંગા, કોઈ કહે અનમોલ. મા.

બ્રિંદાબનકી કુંજગલીનમેં, લીયો હૈ બળકે ઢોલ. બા.

મીરાં કે પ્રભુ ગિરધર નાગર, પુરવ જનમકે બોલ. મા.

પદ. ૭૨ મું-રાધા પ્યારી દે ડારોજી બંસો હમારી. ટેક.

યે બન્સીમેં મેરા પ્રાન બસત હૈ, વો બનસી ગધ ચોરો. રા.

ના સોનેકી બન્સી ના રૂપેકી, હરહરે બાંસકી પેરી. રા.

ઘડિએક મુખમેં ઘડો એક કરમે, ઘડી એક અધર ધરી. રા.

મીરાં કે પ્રભુ ગિરધર નાગર, ચરન કમલપર વારી. રાધા.

પદ. ૭૩ મું-બંસો તું કવન ગુમાન ભરી. ટેક.

અપને તનપર છેદપરંચે, બાલાતે બિછરી. બંસી.

જાત પાત હું તોરી મય જાનું, તું બનકી લકરી. બંસી.

મીરાં કે પ્રભુ ગિરધર નાગર, રાધાસે ઝગરી. બંસી.

પદ. ૭૪ મું.

લાજ રખો તુમ મેરી, પ્રભુજી લાજ રખો તુમ મેરી. ટેક.

જબ બૈરીને કબરી પકરી, તબહી માન મરોરી. પ્રભુજી.

મેં મરીબ તુમ કરના સાગર, દુષ્ટ કરત બલજોરી. પ્રભુજી.

ਮੀਰਾਂ ਕੇ ਮੁਖੁ ਗਿਰਧਰ ਨਾਗਰ, ਤੁਮ ਪਿਤਾ ਮੇ ਭਰੀ. ਮੁਖੁ

ਪਦ. ੭੫ ਮੁ.

ਭੇਤੁਮਤਾਪਿਖਾਮੈਨਹੀਂਤੋਡ; ਤੋਰੀ ਪੀਤਤੋਡੀ ਕੁੰਝ ਕੇ ਭੁਸੰਗ ਲੋਡ; ਟੇਕ.
ਤੁਮ ਲਏਤੜਵਰ, ਮੇਂ ਲਧਿ ਪੰਝੀਧਾ; ਤੁਮ ਲਏ ਸਰੋਵਰ, ਮੇਂ ਤੇਰੀ ਮਝੀਧਾ. ਭੇ.
ਤੁਮ ਲਏ ਗਿਰੀਵਰ, ਮੇਂ ਲਧਿ ਧਾਰਾ; ਤੁਮ ਲਏ ਥੰਡਾ, ਫੁਮ ਲਏ ਥੰਡੇਰਾ. ਭੇ.
ਤੁਮ ਲਏ ਮੋਤੀ ਮੁਖੁ, ਫੁਮ ਲਏ ਧਾਗਾ; ਤੁਮ ਲਏ ਸੋਨਾ, ਫੁਮ ਲਏ ਰੇਵਾਗਾ. ਭੇ.
ਘਾਧ ਮੀਰਾਂ ਕੇ ਮੁਖੁ ਥਾਭ ਕੇ ਵਾਸੀ; ਤੁਮ ਮੇਰੇ ਠਾਕੋਰ, ਮੇਂ ਤੇਰੀ ਫਾਸੀ. ਭੇ.

ਪਦ. ੭੬

ਮਨ ਅਟਕੀ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਅਟਕੀ, ਛੋ ਖੁਕੁਟਕੀ ਥਾਟਕ ਮੇਰੇ ਮਨ ਅਟਕੀ. ਟੇਕ
ਮਾਥੇ ਖੁਕੁਟ ਕੋਰ ਥੰਡਨਕੀ; ਸ਼ੋਲਾ ਹੈ ਪੀਰੇ ਪਟਕੀ. ਮ੦
ਸਾਂਝ ਥੰਡ ਗਫਾ ਪਖ ਮਿਰਾਭੇ, ਗੁੰਝ ਮਾਲ ਮੇਰੇ ਮਨ ਅਟਕੀ. ਮ੦
ਅੰਤਰ ਧਿਆਨ ਲਏ ਆਪੀਧਨ ਮੇਂ, ਸੁਖ ਨ ਰਹੀ ਜਮੁਨਾ ਤਟਕੀ. ਮ੦
ਪਾਤ ਪਾਤ ਭਿੰਡਾਭਨ ਕੁੰਡੇ, ਕੁੰਝ ਕੁੰਝ ਰਖੇਲਟਕੀ. ਮ੦
ਜਮੁਨਾ ਕੇ ਨੀਰ ਤੀਰ ਧੇਨੁ ਬਸਵੇ, ਸੁਰਤ ਰਹੀ ਘੋਸੀ ਘਟਕੀ. ਮ੦
ਫੁਲਨ ਕੇ ਭਾਮਾ ਕਦਮਕੀ ਛੇਧਾ, ਆਪੀਧਨਕੀ ਮਟਕੀ ਪਟਕੀ. ਮ੦
ਮੀਰਾਂ ਕੇ ਮੁਖੁ ਗਿਰਧਰ ਨਾਗਰ ਭਨਤ ਛੋ ਸਭ ਕੇ ਧਟਕੀ. ਮ੦

ਪਦ. ੭੭ ਮੁ.:- ਘਾਥੋ ਮਨ ਗੰਗਾ ਜਮੁਨਾ ਤੀਰ, ਗੰਗਾ ਜਮੁਨਾ ਤੀਰ, ਟੇਕ.
ਗੰਗਾ ਜਮੁਨਾ ਕੇ ਨਿਰਮਲ ਪਾਨੀ, ਸ਼ੀਤਲ ਛੋਤ ਸਰੀਰ. ਘਾਥੋ.
ਘੋਸੀ ਘਜਵਤ ਗਾਵਤ ਕਾਨਾ; ਸੰਗ ਲੀਏ ਘਲਵੀਰ. ਘਾਥੋ.
ਘੋਰ ਮੁਗਟ ਪੀਤਾਂਘਰ ਸ਼ਾਥੋ, ਕੁੰਡਲ ਝਲਕਤ ਛੀਰ, ਘਾਥੋ.
ਮੀਰਾਂ ਕੇ ਮੁਖੁ ਗਿਰਧਰ ਨਾਗਰ, ਬਰਨ ਕਮਲ ਪਰ ਸ਼ੀਰ, ਘਾਥੋ.

ਪਦ. ੭੮-ਰਾਮਰਤਨ ਧਨ ਪਾਥੋ, ਮੈਂਧਾ ਮੇਂ ਤੋ ਰਾਮਰਤਨ ਧਨ ਪਾਥੋ.
ਸੰਤ ਸੰਗਤ ਸੰਗੁੜ ਮਤਾਪਸੇ, ਲਾਗ ਘਰੋ ਭਨੀ ਆਥੋ. ਮੈਂ.
ਮਰਥੇ ਨ ਘੁਟੇ ਵਾਕੁੰ ਬੋਰ ਨ ਛੁਟੇ, ਫੀਨ ਫੀਨ ਛੋਤ ਸਵਾਥੋ. ਮੈਂ.
ਨੀਰ ਨ ਡੁਘੇ ਵਾਕੁੰ ਅਭਿ ਨ ਭਲੇ, ਧਰਥੀ ਧਰਥੋ ਨ ਸਮਾਥੋ. ਮੈਂ.
ਨਾਮਕੇ ਨਾਵ ਲਭਨਕੀ ਭਤਿਧਾਂ, ਲਖ ਸਾਗਰ ਸੇ ਤਾਰਥੋ. ਮੈਂ.
ਮੀਰਾਂ ਘਾਧ ਮੁਖੁ ਗਿਰਧਰ ਸ਼ਰਨ ਬਰਨ ਕਮਲ ਬਿਜ ਲਾਥੋ, ਮੈਂ.

ਪਦ. ੭੯

ਫੁਰਿਨਾਮ ਬਿਨਾ ਨਰ ਐਸਾ ਹੈ, ਫੀਪਕੁਭੀਨ ਮੰਦੀਰ ਜੈਸਾ ਹੈ. ਟੇਕ
ਜੈਸੇ ਬਿਨਾ ਪੁਤ੍ਰਪਤੀ ਨਾਰੀ ਹੈ, ਜੈਸੇ ਪੁਤ੍ਰਵਿਨਾ ਮਾਤਾਰੀ ਹੈ.
ਜਥੇ ਬਿਨ ਸਰੋਵਰ ਜੈਸਾ ਹੈ, ਫੁਰਿਨਾਮ ਬਿਨਾ ਨਰ ਐਸਾ ਹੈ. ੧
ਜੈਸੇ ਸ਼ਾਸੀ ਬਿਨ ਰਭਰੀ ਸੋਲੀ ਹੈ, ਜੈਸੇ ਬਿਨਾ ਦੋਨਕੀ ਰਸੋਧ ਹੈ

ધરધની બીના ધર જૈસા હૈ, હરિનામવિના નર જૈસા હૈ. ૨
 ડુઠર બિન વૃક્ષ બનાયા હૈ; જેસો સૂમ સંચરી માયા હૈ;
 ગિનકા ધર પૂતર જૈસા હૈ, હરિ-ામ બિના નર જૈસા હૈ. ૩
 મીરાંબાઇ કહેહરિસે મિલના, જહાં જન્મ મરણકીનહીં કલના,
 બિન ગુરૂકા ચેલા જૈસા હૈ, હરિ ામ બિના નર જૈસા હૈ. ૪
 પદ. ૮૦ રાગ ઝીંઝોટી. અમતોમેરે સુમનામદુસરાનકોઇ. ટેક,

માતા છોડી પિતા છોડે છોડે સગા ભાઇ;
 સાધુ સંગ બેઠ બેઠ, લોક લાજ ખોઇ. અબ.

સંત દેખી દોડ આઇ જગત દેખી રોઇ;
 પ્રમદા આંસુ ડાલ ડાલ, અમરવેલ હોઇ. અબ.

મારગમેં દોઈ તારણ મીલે, સંત રામ દોઇ;
 સંત હમારે શિયા ઉપર, રામ દુદય હોઇ. અબ.

અંતનંસે તત કાકયો, પિછ રહી સોઇ;
 રાણે મેઢ્યા ત્રિષક પ્યાલા, પિને મમ હોઇ. અબ.

અમતો વાત ફેલ ગઇ, જણે સખ કોઇ;
 દાસી મીરાંબાઇ ગિરધર, હોનાણીસે હોઇ. અબ.

પદ. ૮૧ સુ. મોહન આવનક, કોઈ કિબેરે મોહન આવનકી
 આવનકી મન ભાવનકી. કોઇ ટેક

આપ ન આવે પતિયાં ન લેજે, એ બાતુ લલચાવનકી. કોઈ
 બિન દરશન વ્યાકુલ ભાઇ સજની, જૈસી બિજલીયાં સાવનકી. કો.
 કાકરૂંકાકતો ન ભાગે મોરોં સજની, પાંખ હોવે તો હિંડ બાવનકી. કો.
 મોરોં કહે પ્રજા ગિરધર નાગરધચ્છા લગી હરી બતલાવનકી. કો.

પદ. ૮૨—સતભામાતું રૂશણું.

જીવ-બણુ બણુ હેત તમારું બદવારે લોલ,

હેતજ હોય તો હૈડામાં વરતાયજે;

અમે તમારી આંખડીએ અળખામણારે લોલ,

વહાલ હોય તો નયણ માં ઝળકાયજે, બણુ બણુ.

પારી બતકતું કુલરે નારદ લાવીયારે લોલ,

જઈ સોંપ્યું રાણી રૂક્મણીને દરબારજે;

એકે પાંખલડી મારે મંદીર ન મોકલીરે લોલ,

મીઠી મુજથી એ આંકેરોં નારજે. બણુ બણુ.

અમરજ પામ્યાં ને આનંદ ઉતર્યોરે લોલ,

જાઓ જાઓ નહીં બોલું સુંદર રચામળે;
 રૂકમીજીને મંદીર જઈને રંગે રમેરે લોલ,
 હવે તમારે અમ સાથે શું કામળે.   જાણું જાણું.
 અળગા રહો અલબેલા મને અડશે નહીંરે લોલ,
 તમ સાથે નહીં બોલું નંદકુમારળે;
 મોહ લે તો પધારો માનીતી તણેરે લોલ,
 આજ પછી નવ આવશે મારે દ્વારળે.   જાણું જાણું.
 નારદ-નારદે કહ્યું સતલામા સાંભળોરે લોલ,
 એ નિલેજને નથી તમારું કામળે;
 કાલાને વાલા કરતો તે આવશેરે લોલ,
 મોટા કુળની ચક્રશે માં તમે મામળે.   જાણું જાણું.
 મત-ઉતાર્યા આજણુરે સર્વે અંગથકરે લોલ,
 દ્યો શામળાંયા તમારો શણગારળે;
 મારારે મેયરની આડું આઠણીરે લોલ,
 બીજું આપો માનીતીને દરબારળે.   જાણું જાણું.
 ચયણીયા ચીર ઉતારી ચોળી ચું ડીરે લોલ,
 હિરથકી ઉતાર્યા નવસર હારળે;
 કાંખીને કાલ રે મોટી દામણીરે લોલ,
 સર્વ સંભાળી લેજે નંદ કુમારળે.   જાણું જાણું.
 આગ થી નવ જાણુ મેં તો એવડુરે લોલ,
 ધરથી ન જાણુયો ધુતારાનો ઢંગળે;
 બાળપણની પ્રીત અમારી પાલટીરે લોલ,
 એ નિલેજને શાનો દીજે રંગળે.   જાણું જાણું.
 ધીરજની વાતો ધરથી જાણી નહીંરે લોલ,
 પ્રીત કરીને પરવશ કીધા પ્રામળે;
 કાળજડાં કોરીને હીંતર લેદાયાંરે લોલ,
 મીઠડલીમાં માર્યો મોહનાં બામળે.   જાણું જાણું.
 પ્રીત કરી પરહરણું નહોતું પાધરૂરે લોલ,
 થોડા દિવસમાં શું દીધાં અમને સુખળે;
 સ્વનાનાં સુખડારે સ્વને વહા ગયાંરે લોલ,
 દેહલડીમાં પ્રગટ્યાં દારણ દુઃખળે.   જાણું જાણું.
 પૂરણ પાપ મળ્યાંરે રો અખળા તણારે લોલ,

ઘેનો પરણ્યો પરણેર રમવા બયબો;
અબોલડા લીધારે બાળેવેશથીરે લોલ,
તે નારીનું જીબન ઝોલા ખાયબો. જાણ્યું જાણ્યું.

પાણીમાં પીનેરે ઘર શું પૂછીએરે લોલ,
વેરી પીતાએ પૂરણ સાધ્યાં વેરબો;
ઉછેરી આપીરે એના હાથમાંરે લોલ,
મળશુથીમાં ઘાળી ન પાયાં ઝરબો. જાણ્યું જાણ્યું.

ચોકલડીનાં વેણ મને બહુ સાંભરેરે લોલ,
નયણમાંથી છૂટે જળની ધારબો;
હેડું ન ફાટયુંરે હજીએ અમતણુરે લોલ,
ઉર ઉપર કાંઈ ઉઠ્યા મેઘ મહારબો. જાણ્યું જાણ્યું.

કૃષ્ણ-એવાં તે મેહેણાં શું બોલો મુખધકીરે લોલ,
ભોળાં મનની શું આજ્ઞાછે આંતબો;
નારીમત શું રાખો નારદને કહેરે લોલ,
કુળવંતી તમે કેમ કરો કલ્યાંતબો. જાણ્યું જાણ્યું.

પટરાણી તમથી બીજી પ્યારી નથીરે લોલ,
શું સતલામા કુડો આઠ્યો કોધબો;
કપટી નારદીયાનાં કહેણ ન માનીએરે લોલ
મણો વધારે ઘેર ઘેર જમ વિરોધબો. જાણ્યું જાણ્યું.

સાચું જો કહું તો નવ સાંભળોરે લોલ,
કહો સતલામા ખાઈં તમ આગળ સમબો;
કાળુડા નાગને આપું આંગળીરે લોલ,
તોએ તમારું મન નવ માને કેમબો. જાણ્યું જાણ્યું.

મોહનજી કહેરે સતી તમે સાંભળોરે લોલ,
કહો તો મંગાણું પારીજાતકનું ઝાડબો;
આણીને રોપાણું તમારે આંગણુ રે લોલ,
રાણી રોશ તણને મુકો રાડ બો. જાણ્યું જાણ્યું.

કવિ-હરખીને બોલ્યાં રે હરીથી હૃતશું રે લોલ,
સતલામાને સૌકે લાગ્યાં પાય બો;
વાજાં તે વાગે ને વાગે વાંસળી રે લોલ,
ગીત ગાન ને નૌતમ આછવ થાય બો, જાણ્યું જાણ્યું,
કુમકુમ ને કરવરી બેહેકે કેવડા રે લોલ,

મુવાચંદન ઉડે અબીલ ગુલાલ ભે;
 આનંદ આછવ રે આરે અતિ ધણે રે લોલ,
 ભેર શુભળને વાળે મૃદંગ તાલ ભે,   જાણ્યું જાણ્યું.
 રૂશણું ગાયુરે રૂડી રીતશું રે લોલ,
 સતલામાનાં મનાવ્યાં છે મન ભે;
 મીરાંનો સ્વામીરે મોહોલ પધારીયા રે લોલ,
 સતલામાનાં જીવન કીધાં ધન્ય ભે.   જાણ્યું જાણ્યું.

૫૬. ૮૩—ભજન.

ભારતો ધણીનો દીનાનાથ, વાતું અમે કેમ કરીએ.
 લટકામાં આવું ને લટકામાં જવું, લટકામાં સમજવું રે; ૧
 એક ઠેકાણું તમને એવુંબતાવું તે, યે ધડી ઉભા રેભેરે,
 મુખદુઃખનીઆપણવાતું કરીએવાલમ, જોખનજયરસલેવારે; ૨
 સોના ઇંઢાણીને રૂપલાતું બેડું, હાથમાં જળ જમુનાની ઝારી;
 રાણીરાધાજી જણે પાણીડા ચાલ્યાં, જણે સોળ વરસની નારી. ૩
 સોળે શણગાર તારે અંગે બીરાજેને, હાથમાં સોના કેરો ચુડા;
 બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, વાલા વર છે રૂડો. ૪

૫૬. ૮૪—ભજન.

નીત નીત ભજવું તારું નામ, તારું નામ મારા રયામરે.
 પ્રેમ થકી મને પ્રભુજી મલ્યા હોજી.   નીત નીત
 મુની સેજડીઆ મોરી નીદ્રા ન આવે વાલમ,
 કંઈ નવ મુજે ધરનાં કામ. મુને કામ;   પ્રેમ.
 આ કાંઠે મંગા વાલા આલે કાંઠે જમના;
 વચમાં ગોકળીયું રૂડું ગામ-રૂડું ગામ;   પ્રેમ.
 ભાતરે ભાતનાં ભોજન પીરસીયાં વાહાલા,
 જમવા ન આવે ઘેણે રયામ, ઘેણે રયામરે.   પ્રેમ.
 બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ વાલા,
 છેલી બાકોના રામ રામ, રામ રામરે;   પ્રેમ.

૫૬.—૮૫ મું.

કાનુડો ન જણે મારી પ્રીત, બાઈ અમે બાળ કુંવારાંરે;—કાનુડો.
 જળરે જમનાનાં હુતો, ભરવા ગઈતીરે;
 કાનુડે ઉડાડ્યાં આછાં નીર-ઉડ્યાં ફરરરરે.   કાનુડ
 જમુનાને કાંઠે વાલે રાસ રમ્યો છે,

સોજસે ગોપીમાં જાણ્યાં ચીર-ફાટ્યાં ચરરરરરે કાનુ
હુતો વ-જાગી કાના તારારે નામનીરે.
કાનુડે તાંજીને માયાં તીર-વાચ્યાં ચરરરરરે. કાનુ
બાઈ મીરાં કહે પ્રજુ ગીરધરના ગુણ વાલા,
કાનુડે બાળીને કીધાં ખાખ-ઉડી ફ રરરરે. કાનુ

પદ. ૮૬ ભજન.

જીનું થયુરે દેવલ જીનું થયુરે, મારો હું સલો નાનોને દેવલ જીનું થયુરે,
મારે કયા હું સાડે લવાને લાગી, દાંત ગયા ને માંહે રે ખુરીયું મા.
મારે કયા હું સાડે પડવાને લાગી, ગયો હું સનેપો જર પડ્યુરે રજું. મા.
જેવ તેવડીરે હું સામળી ગવાલણ, તેશું મનડું માડું મોજું. મા.
મીરાં કહે પ્રજુ ગીરધરના ગુણ પ્રમના પ્યાત મને પાધ પીઠી. મા.

પદ. ૮૭

જલ ભરન કેસે જાઉરે. જસોદા જલ ભરન કેસે જાઉ.
વાટેને ઘાટે પાણી માગે, મારગમે કેસે પાઉ. જસોદા.
આનીકોર ગંગા આનીકોરે જમુના.

બિચમે સરસ્વતિમે નાઉ.

જ.

બંદ્રાખનમે રાસ રચોહું, નૃત્ય કરત મન ભાવું. જ.
મીરાં કહે પ્રજુ ગીરધર નાગર, હેતે હરિ ગુણ ગાઉ. જ.

પદ. ૮૮

કન કાહેકું મારો મોકુ કાંકરી; કાંકરી કાંકરી કાંકરીરે. કાન.
ગાયો ભેંસો તેરે આંખ હોધહે, આગે ન રહી ધર ભાકરીરે. કા;
પાટપીતાંબરકાના અબહી પહેરતે અગે ન રહી કારી ધાખરીરે. કા.
મેડી મેહેલાત તેરે અંખ હોધહે, આગે ન રહી ધર જાપરીરે. કા.
મીરાં કહે પ્રજુ ગીરધરનાગર, શરણે રાખો તો કરું ચાકરીરે. કા.

પદ. ૮૯—જાન્યો મેં રાજકો વેહેવાર.

આધવણ મેં જાન્યોહી રાજકો બેહેવાર.

ટેક

આંખ કટાવો લિંબ લગાવો, આવલકી કરો વાડ. આધ.
ચોર વસાવો શાહુકાર દંડાવો, નિતી ધરમરસ બાર. આધ.
મેરો કહો સત નહી જાણ્યો, કુળજાકે કિરતાર. આધ.
મીરાં કહે પ્રજુ ગીરધર નાગર, અધ ધધ હું દરબાર. આધ.

પદ. ૯૦

કારે કારે સખસે ખુરે, આધવ પ્યારે કારે કારે સખસે ખુરે.

કારેકે બિશવાસ ન કીજે અતિસેં ભૂલ પડે
 દાલી ભત કુભત કહિજે તાજે સંગ ઉજરે. આધવ.
 શ્યામ રૂપ કયે ભમરો, ફુલકી બાસ ભરે. આધવ.
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, કારે સંગ બિગરે. આધવ.

પદ. ૯૧

માઈ તેરો કાન કોણુ ગુનકરો, જબહી દેખું તબહી દારેહિઠારો
 જા । બાવો નંદ ગોરી જશુ મૈયા, ગોરો બલિભદ્ર બંધુ તિહારો
 કારો કરોમતકર ગવાલની, એકારો સખ બ્રજકો ઉછારો. માઈ.
 જમુનાકે નિરે તિરે ધેન ચરાવે, મધુર બંસી બળવનવાલો. મા.
 મીરાંકહે પ્રભુગીરધરનાગર, ચરણકમલમોહિલાગત પ્યારો. મા.

પદ. ૯ — આજ મેરો ભાગ ભગ્યો સાધુઆયે પાવના. રેક.

અંગ અંગ ફુલ ગયે, તનકી તપત ગયે;

સ્વત ગુર લાગે રામા શબ્દ સોહામણા. આજ. ૧

નિત્ય પ્રત્યે નેણા નિરખુ, આજ અતિ મનમે હરખુ;

જાજતહે તાલ મૃદંગ મધુરસેં ગાવણા. આજ. ૨

મૈર મુકુટ પીતાંબર શેભે, હળી દેખી મન મોહે;

મીરાંમાઈ હરખ નિરખ, આનંદ વધામણા. આજ. ૩

પદ. ૯૩-જસુમતી એક પુત્ર જાયો, રૂપ ગુણ અગરો;

મી ગોવીંદ પુરજ્યંદ, તારણ ભુગ સમરો, રેક.

મેરે મવજુ બનક પડી, વાજત હૈ ધુધરો;

આધિ રેન અંધ ચારી, બરસત હૈ વાદરો. જસુમતિ. ૧

મી ગોકુલમેં ભીડ ભધ, મીલત હી ઠગરો;

એક આવત વિદાયત હોત, એક કરતઝગરો. જસુમતિ. ૨

પ્રાતસમે કહે મીરાં, ચલ ન સકે પગરો;

પુરજુ પ્યારો પ્રાણ આધારો જીવનનંદ નંદરો. જસુમતિ. ૩

પદ. ૯૪

કૈસે આવું હોં લાલ તેરી બ્રીજ નગરી, ગોકુલ નગરી. રેક.

સ્વત ગોકુલ કિતમથુરાં નગરી, બંચ બહે જમુના ગહીરી. કે. ૧

પાંવ ધરો મેરી પાયલ લીજે, કુદીપરે બહી જાઉં સગરી. કે. ૨

મેં હધિ બેચન ભત બંદાબન; મારગમેં મોહન ઝગરી. કે. ૩

બરજે જસોદારે ચાઅપને લાલકે, છીનલિયે મેરીનથચુનરીકે. ૪

રહુ રહુ બાલિની જૂઠ ન બોલો કાહ અકેલાવમ સગરી. કે. ૫

હમરો કહેયા પાંચ બરસકો, તુમગ્વાલિની અલમસ્તબાઈ. કે. ૬
 બાય પુકારો કંસ રાબસે, ન્યાય નહીં મથુરાં નગરી. કે. ૭
 બંદાબનકી કુંજ ગલનમે. ફેંટ પકર રાધે ઝગરી. કે. ૮
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, સાધુ સંગ કરી હમ સુધરી. કે. ૯

પદ. ૯૫

રામ રતન ધન પાચો, મૈયા મેંતો રામ ધન પાચો. ટંક
 સત સંગત સતગુર પ્રતાપસે, લાગ બડો બની આચો. મૈ.
 ખરચે ન ખુદે વાકું ચોર ન છુટે, દીન દીન હોત સવાચો. મૈ.
 નીર ન કુબે વાકુ અગ્નિ ન બલે, ધરણી ધર્યો ન સમાચો. મૈ.
 નામકો નાવ ભજનકી બતીયાં, ભવ સાગરસેં તાર્યો. મૈ.
 મીરાંબાઈ પ્રભુ ગીરધર શરને, ચરન કમલ ચિત્ત લાચો. મૈ.

પદ. ૯૬

મ્યા કરે મેં બનમેં ગધ, ધર હોતીતો શ્યામકું મનાઈ લેતી.
 ગોરી ગોરી બધ્યાં હરી હરી ચુડીયાં, ઝાલા દેકે બોલા લેતી.
 અપલે શ્યામ સંગ ચોપાટ રમતી, પાસા ડાલકે છતા લેતી.
 બડીબડી અખીયા ઝીણાઝીણા મુરમા, બેતસેંબેત મિલાલેતી.
 ઇબા મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, ચરણ કમલ લપટાલેતી.

પદ. ૯૭-તુજ બિન મોરી કેન ખબર લે, ગોવરધન ગીરધારીરે.

ચોર ચુકટ પિતાંબર સોહત, કુંડલકી ઇબિ ન્યારીરે.

ભરી સભામેં દુપતી ઠાડી, રાખી લાજ સમારીરે.

મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, ચરણ કમલ બલીહારીરે.

પદ. ૯૮

હોરી બેલનકું આઈ રાધે પ્યારી હાથ લીએ પીચકારી. ટંક.
 કીતના બરસકે કુંવર કનૈયા, કીતના બરસ રાધે પ્યારી. હોરી.
 સાત બરસકે કુંવર કનૈયા, બારે બરસકી રાધે પ્યારી. હોરી.
 અંગુલી પકડ મેરો પોંચો પકડયો, બૈયા પકડ ઝક ઝારી. હોરી.
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, તુમ છોતે હમ હારી. હોરી.

પદ. ૯૯-એસી ચતુર બજનાર પીયા સંગ ખેલે હોરી. ટંક.

નવરંગ ઉડત ગુલાલ મુગંધી કેશર વોરી.

રાધેસેં ચરસત શ્યામ. શ્યામસેં રાધે ગોરી. એસી.

છિડતહે અખીર ગુલાલ કેશરકી ભરી કટોરી.

રાધે ચમી મુખ મેડ, શ્યામ મેરી બૈયાં મરોરી. એસી.

જેસે બને નંદલાલ, તેસી બની રાધે મારી.

દાસ મીરાંબાઈ બલબલ, અવિચલ રહેજે ભેરી. એસી.
પદ. ૧૦૦- મતડારો પીચકારી મેં સધરી લીજ ગઈ.

છન ડારેસો સનમુખ રહીઓ, નહીં તોં મેં દઉંગી ગારી. મત ૧
ભર પીચકારી મેરે મુખપર ડારી, લીજ ગઈ તન સારી. મત. ૨
લાલ ગુલાલ ઉડાવન લાગે, મેં તો મનમે બિચારી. મત. ૩

મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, ચરણ કમલ બલિહાર. મત. ૪

પદ. ૧૦૧

કોણ બણે પરાયે મનકી, મનકી તનકી સંગનકી. કોણ. ટેક.
ચોર રેન અંધેરી ચહાવે, આશ કરત પર ધનકી. કોણ. ૧
સાધુ રેન ચાંદની ચહાવે, ટેર કરે ભજનકી. કોણ. ૨

હિરાકી પારખ જાહેરી જાને, મોટ સહુત શીર ધનકી. કોણ. ૩
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, તણ લાજ કુકુંબનકી. કોણ. ૪

પદ. ૧૦૨ - રાધેછકું લાગે બંદાવન નીકે. ટેક.

બંદાવન મેં તુલસી કો વડલો, બાકે પાન ચરીકે. રાધેછ. ૧
બંદાવનમેં ઘેનુ બોત દે, ભોજન દુધ દહી કો રાધેછ. ૨
બંદાવનમેં રાસ રચ્યો હે, દરશન કંબુજકો રાધેછ. ૩
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, હરી વિનાસબરંગકીકો. રાધેછ. ૪

પદ. ૧૦૩-મોહન રાતલડી ક્યાં વસીયા મોહન રાતલડી. ટેક.

કોણ તમારો નામ કહીજે, કોણ તમારી જાતલડી. ક્યાં. ૧

ભક્ત વચ્છલ મેરો નામ કહીજે, બદલ અમારી જાતલડી. ક્યાં. ૨

કાં સતભામાકે મેહલ પધારો, કાં કુબળસે લાગે વાતલડી. ક્યાં. ૩

મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, આય મીલે પરભાતલડી. ક્યાં. ૪

પદ. ૧૦૪-મોહન જાઓ કહે, સાંવરીયા મોહન જાવો કહે,

તુમ રહોને અઠે, સાંવરીયા મોહન જાઓ કહે. ટેક.

ગોકુલ બસવો ફિકો લાગે, મથુરામે કાંઈ લાડ બટે. સાંવરીયા.

નિતકો તો આણો જાણો છોડી દે, નિત આયેસેં તેરો માન ધટે.

રાધા રૂખમણી ચોર સતભામા, કુબળતે કોઈ લીની પટે. સાં.

મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર નામ લીયેસે પાપ કટે. સાં.

પદ. ૧૦૫-ઠાડારેઓ કદમકીછેયાં, બોલત સધરી સૈયાં. ટેક.

બોતબેર સમજાવન લાગી, છોડ હમારી બૈયાં. ઠાડો.

બીન બોલાયો એસે બોલે, ભગત દે ધીર કનૈયા. ઠાડો.

મેં સુતા વૃષભાનકી કૈયે તુમ હો નંદીકે હૈયા. મંડા.
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર ચરદમે શીશ નમયા. ડાડા.
પદ. ૧૦૬ - શરદકી બંસરી બજાવે. ટેક.

બનસરીવાલા સાંવરા બનસી ફેર બજાય.

તેરી બનસી લાગે સોહામણી આતું લાર કીલાર. સરદકી.
હીંગળ ડારી ભાતમેં લુણ ખીરકે માંધ.

ફર કાંકણ શોભે પગમેં ધુધર ગળે છલકાઈ. સરદકી.

બંસ પુરામેં નિપજી નિકસી પરવત ફેડ.

એ તને બાણું વાજતી, દતી તોર મરોડ. સરદકી.

મથુરાજીકી કુંજગલી-મેં, બોલે દાદુર મોર,

મીરાંને પ્રભુ ગીરધર મીલીયા, મીલ ગય નંદકીશોર. શ.

પદ. ૧૦૭ - કબસુમરોગે રામ અબતુમ કબ સુમરોગે રામ. ટેક.

અરચો ન ખુદે ચોર ન લુદે, એસો હૈ હરી નામ. અબ.

દિન દિન હોત સવાયો દોઢો, અંતે આવત કામ. અબ.

મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, દે દરશનકો દાન. અબ.

પદ. ૧૦૮

મહુબીધમીલબઓગીરધરી તેરીસાંવરી મુરત પેબઉબલીહારી.

તોરી મથુરા મુરત પેં બાઉ બલીહાર. મોહેક હુ. ટેક.

બોકુલ કુંડી બંદ્રાબન કુંડી, મથુરાં કુંડી વારી. મોહેકહુ ૧

બંદ્રાવનમેં ધેનુ ચરાવે બનસી બજાવે ગીરધારી. મોહેકહુ ૨

દધિબેચનકું નીકસીઆલિની, સાંવરેનેમોહનીડારી. મોહેકહુ ૩

પીતાંબરકા કાછન કાછની, ઉપરના મોહત લારી મોહેકહુ ૪

મોર મુગટ શિર છત્રબિરાજે; કુંડલકી છબીભાર. મોહેકહુ ૫

કબકી મેંઠ ડીતોરીવિનતી કરતહું, ધતનીઅરજ પ્રભુમુનોહમારી.

મીરાં કહે પ્રભુગીરધરનાગર, તોરે ચરણકમલપેંબઉબલીહારી

પદ. ૧૦૯

સુનો તુમ આધવજી મહારાજ મતિ કરો માધવજીસે ખાત

કપટી મિત્રસેં પ્રિત કીજે, છાડ ચલે આધિરાત. સુનો.

બિંદ્રાવનમેં રાસ રચીહે, કોઇ આવત કોઇ જાત. સુનો.

બિંદ્રાબનકી કુંજ ગલિનમેં, છીન છીન દધિ ખાત. સુનો.

મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, પ્રિત કરે પસ્તાત. સુનો.

પદ. ૧૧૦ - કહોને બેશી પ્યારા રામ મિલન કબ હોશી. ટેક.

એ બેશી મોઢે પ્રભુ મિલેતો, હિરા જડાવું તેરીપાથી કહો.
 ખીર ખાંધા લેજન જમાવું, અર પિતાંબર પોતી, કહો.
 એ બેશી મોઢે પ્રભુ ના મિલેતો, જુડી પડે તેરી મેશી. કહો.
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, સખ મિલે મુખ હોશી. કહો.
 ૫૬. ૧૧૧-કહેકું રાખો બેર, રાણાણ મોમું કહેકું રાખો બેર. ટેક.
 તુમતો રાણાણ મોઢે એસો પિયારે, જુ બહરનમેં કેર. રાણા.
 છોડો રાણાણ તેરો રાજ રાવરો, છોડો સારો શહેર. રાણાણ
 વિખડા પ્યાલા રાણેણ લેજ્યા, અમૃત હો ગયો ઝેર. રાણાણ
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, સખ સંતનકી મહેર, રાણાણ
 ૫૬. ૧૧૨-રાણાણ મેંતો પ્યારો ગોવિંદકા ગુણુ ખાસું. ટેક.
 ચરણામૃતકો નેમ હમારે, નીત ઉઠી મંદિર ભસું. રાણા.
 રાણાણ રૂઝ્યા તો આપણો રાજ રાખસો, પ્રભુણ રૂઠે મર ભસું.
 રામ નામકી ઝાંજ બુનાવશું, સંસાર સાગર તર ભસું. રાણા.
 વિખડા પ્યાલા રાણેણ લેજ્યા, ચરણામૃત કર લેશું. રાણા.
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, આવા ગમન મિરામું. રાણાણ.

૫૬. ૧૧૩

નહીં રહું તેરે હરકી, રાણાણ મેં નહીં રહું તેરે હરકી. ટેક.
 તુંમ રાણા મોયે મીલો હરી વિમુખ, પુંધર પડખે પડકી. રા.
 નિશ દીન ધાડી રામકું રિઝાઉ, નાચું દેર ચુરકી. રાણાણ.
 રમા નાથ મેરો હાર હેયેકો, અમૃત કર મેં ઘટકી. રાણાણ.
 તુંતો રાણાણ મોયે એસો પ્યારો, લાજે જેસો ધુરકી કટકી. રા.
 બાધમીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, ચરણકમલ ચિત અરહી. રા.

૫૬. ૧૧૪

ધીક હૈ જુગમેં લખન બકો, લખન બિના રહુ ધારી. ટેક.
 જળ માતાકી કુખ જન્મ્યો, આનંદ હરખ ઉમ્માશી;
 જુગમેં આય લખન નવ કીનો, જનનીકું હારે આરી. ચિત ૧
 કાગ કોપલ તો સખરંગ એકે, કોઈ ગોરી કોઈ મરી;
 વો બોલે તકી તિરજ આરે, વો બોલે જગ પ્યારી. ચિત ૨
 વામલ તો મિર ઉધે ફૂલે, વાકી કેન વિચારી;
 ફૂલસખ કોઈ કરજીકા આખે, ખાનો ખાત હમારી. ચિત ૩
 જુનીસો નાથ જમલા ખેવરીયા, લવસાગર બહુ ભારી;
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, પ્રભુ મોકું પાર ઉતારી. ચિત ૪

પદ. ૧૧૫

લજ લે નંદકુમાર, મુરખ મનમે સમઝર લજલે નંદકુમાર.
 નંદકે લાલસે હેત કરી લે, ઉતરલે લવજલ પાર. મુ. ૧
 ઓર કષુ તેરે કામ ન આવે, પ્રાણુ જીવન આધાર. મુ. ૨
 નિશ દીન ધાવત ઓર જગાપે, હરી લજનમે નહી પ્યાર. મુ. ૩
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, ચરણુ કમલ ચિત સાર. મુ. ૪

પદ. ૧૧૬

બિસર ગઈ મેરો હાર, જલ જમુનાકે તીરે બિસર ગઈ મેરો હાર
 કત ગોકુલ ઉત મથુરા નગરી, કેસે ઉતર જલ પાર. જલ ૧
 મેં જલ જમુના ભરત જાતરી, મિલ ગયે નંદ કુમાર. જલ ૨
 ખંદાખનકી કુંજ ગલિનમે, નૃત્ય કરત હે મોરાર. જલ ૩
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, ચરણુ કમલ બલિહાર. જલ ૪

પદ. ૧૧૭

નાગર નંદ કુમાર, દેખે મેરી ઇંદોણી નાગર નંદ કુમાર. ટેક.
 રતન જડિતકી ઇંદોણી હમારી, હીરા જડયા હમાર. દેખે ૧
 લીધી હોય તો ઝટ મોહીદા પ્રભુ, કાહેકુ લગાવો વાર દેખે ૨
 જમનાકે નીર તીર ધેન ચરાવે ગાવત ગુણુ અતિસાર. દેખે ૩
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, ચરણુ કમલ આધાર. દેખે ૪

પદ. ૧૧૮

દવ તો લાગેલ કુંગરમાં, કહોને આધાજ હવે કેમ કરીએ.
 કેમ તે કરીએ અમે કેમ કરીએ, દવતો લાગેલ. ટેક.

હાલવા જઈએ તો હાલી ન શકીએ,

બેશી રહીએ તો અમે બળી મરીએ.

દવતો ૦

આરે વરતીએ નથી ઠેકાણુ રે બહાલા;

પર વરતીની પાંખે અમે ફરીએ.

દવતો ૦

સંસાર સાગર મહાજળ ભરીયો બહાલા;

બાંહેડી ઝાલો નીકર બુડી મરીએ.

દવતો ૦

પ્રાણુ મીરાં કહે છે પ્રભુ ગીરધર નાગર;

ગુરજ તારે તો અમે તરીએ.

દવતો ૦

પદ. ૧૧૯

ચરણુ રજ મહિમા મેં જાની.

ચરણુ. ટેક.

ચાહી ચરણુસેં ગગા પ્રગટી, ભગીરથ કુલ તારી.

ચ૦

માહી ચરણસે વિપ્ર મુદામા, હરી કંચન ધામ દીનહી. ચ.
માહી ચરણસે અહિંયા ઉધારી, ગોતમ ધરતી પદરાની. સ.
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, ચરણ કમલસે લપરાની. ચ૦

૫૬. ૧૨૦

માઈ મૈને આવિંદ સીન્હો મોલ. ૨૬૦
કોઇ કહે હલકા કોઈ કહે ભારી. હીયો જી તરાજી તોલ, મા૦
કોઇ કહે સરતા કોઇ કહે મહંબા, કોઇ કહે અનમોલ. મા૦
શિંદ્રાજનકી કુંજ ગલનમે, લિયા જનકે ટોલ. મા૦
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરનાગર, પૂર્વ જનમકે બોલ. મા૦

૫૬. ૧૨૧

ધ્યાન ધણી કેરું ધરણું રે, બીજી મારે શું કરણું.
શું કરણું રે સુંદર રયામ, બીજાને મારે શું કરણું. ૨૬૦
નિત્ય ઉઠીને અમે નાહીએને ધોઈએ,

ધ્યાન ધણી તણું ધરીએ રે. બીજી મારે૦

સંસાર સાગર મહાજળ ભરીએ રે બહાલા; બીજી મારે૦
તારે ભરોસે અમે તરીએ રે, બીજી મારે૦

માથુ જનને લોજન જમાડીએ બહાલા; બીજી મારે૦
જીકું વધે તો આપણ જમીએ રે, બીજી મારે૦

વૃંદાવનમાં રાસ રમ્યોરે બહાલા; બીજી મારે૦
રાસ મંડળમાં અમે રમીએ રે, બીજી મારે૦

હીરનાં ચીર મને કમ ન આવે બહાલા; બીજી મારે૦
ભમવાં પેહેરીને અમે ભમીએ રે, બીજી મારે૦

બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર બીજી મારે૦
ચરણ કમળમાં ચિત્ત ધરીએ રે. બીજી મારે૦

૫૬. ૧૨૨

રામ રમકંડું જડીયું રે, રાજાજી રે મને રામ રમકંડું જડીયું રે. ૨૬૦
રમકંડું કરણું મારે ચડીરે પધારું રે, નહી કોઇને હાથે ધડીયું રે. રા૦

મોટા મોટા મુનિજન મધીમધી થાક્યારે, રાજાજી.
કોઇ એક વીરાને હાથે ચડીયું રે. રાજાજી.

શુન્દરશિખરનારે ધારની ઉપર, અગમ અગોચર નામ પડીયું રે. રા૦
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર,

પ્રાકે મન શામળીયાશું જડીયું રે. રાજાજી.

પદ. ૧૨૩

નાંખેલ પ્રેમની દોરી, ગળામાં અમને નાંખેલ પ્રેમની દોરી રેક
અમનો કોરે ગંગા વહાલા, પેલી કોરે જીમના વાહાલા;
વચમાં કાવુડા નાંખે ફેરી. ગળામાં અમને.
વન્દરાંરે વનમાં વહાલો ધેન અસવે,
વાંસલડી વગાડે ઘેરી ઘેરી. ગળામાં અમને.
જળરે જીમનાંનાં અમે પાણીમાં ગયાં તાં
લરી ગાગર નાંખી ઢાળી. ગળામાં અમને.
વન્દરાંરે વનમાં વહાલે રાસ રચો રે,
કાનડ કાળોને રાધા ગેરી. ગળામાં અમને.
બાધ મીરાં કહે છે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ વાહાલા;
ચરણની દાસી પીયા તોરી. ગળામાં અમને.

પદ ૧૨૪

માધ મારે નયન ખસે રધુરીર, માધ મારે રેક
કર રાર આપ કુમુદ સર લોચન, ઠાડે લામે રનધીર માધ
લલીલ લવન તવ નાગર લીલા, જળ પેખો તમ ધીમે માધ
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, બરચા કાંચન નીર. માધ.

પદ. ૧૨૫

હું તો ચરણી મારા પ્રીતમજની સમ,
બીજનાં મીંદળ નહી રે બાંધું. રેક.
ઘડીં ચોખલીયા રમ્યા જમવા નથી રે હાં—
હું તો પ્રેમના દુકડા મામી ખાઈ રે. બીજનાં
ચારે ચારે જીગની રાણા ચોચી ચીતરાવો હાં—
હું તો મંગળ વરતી હું ખેમે ચાર. બીજનાં
આતીડાંની માળા રાણા ગમતી નથી રે હાં—
વાલાજી હું તો તુલસીની માળા પેહરી ફર રે બીજનાં
હીરચીર સાધી રાણા કામ ન આવે રે હાં—
હું તો લગવાં પેહરીને થઈ હું ન્યાસ. બીજનાં
બાધ મીરાં ગાય પ્રભુ ગીરધરના ગુણ રે હાં—
વાલાજી હું તો તમને લજીને થઈ હું ન્યાસ રે. બીજનાં

પદ. ૧૨૬

કુમ્મુ મેરી નજરકો આવે ઠાડે રહે રે.

રેક

મં જો યુરી રયામ અવર લક્ષી હૈ, લક્ષીની યુરી મારે
 દીલ રહો રે. કૃષ્ણ
 પ્રીતકો પેડો બહુત કઠીન હૈ, ચાર કહો દશ અવર
 કહો રે. કૃષ્ણ
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, પ્રીત કરો તો મેરા બોલ
 રહો રે. કૃષ્ણ

પદ. ૧૨૭

મંદીરીયાંમાં દીવડા વિનાવું અધાર, મંદીરીયાંમાં. રેક.
 બળભળ્યાં દેવળ ઉભી રહી થાંભલી રે,
 ભાટું નહીં ઝીલે એનો ભાર રે. મંદીરીયાંમાં.
 હાથમાં વાટકડી ધરોધર ધુમતી,
 કોઇને આલો આધાર. મંદીરીયાંમાં
 ઉઠી ગયો વાણીઆને પડી રહી હાટડીરે;
 જમડા કરે છે ધીંગાણું. મંદીરીયાંમાં.
 બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર,
 આવતા જમડાને પાછો વાળું. મંદીરીયાંમાં.

પદ. ૧૨૮

ચાકર રાખોલ, અમને ચાકર રાખોલ,
 શામળીયા ગિરધારીલાલ, ચાકર રાખોલ. રેક. X
 ચાકર રહીશું બાગ બનાઇશું, નિત્ય ઊઠી દર્શન પાઇશું;
 વૃંદાવનની કુજગલનમે, ગોવિંદના ગુણ ગાઇશું. અમને.
 ચાકરીમાં દર્શન માગું, સ્મરણ માગું ખરચી;
 ભાવ ભક્તિ બગીરી જાયું, તીનો બાતાં સરખી. અમને.
 પ્રેમ પ્રીતસેં ધ્યાન લગાયા, રામકૃષ્ણ લો લાવા;
 સુરત વરત બગીરી પાયા, નીરસે પડા લખાયા. અમને.

પદ. ૧૨૯

જ્ઞાન કરારી મારી, અમને પ્રેમ કરારી મારી રેક.
 મારે આંગણે રામજી લપસીયો તાપે રે;
 કાને કુંડલ જડાધારી રે. રાજાજી.
 મકનોશી હાથી રામજી લાલ અંબારી રે,
 અંકુશ ઈધ ઈધ હારી રે. રાજાજી.
 ખારા સમુદમાં અમૃત લળીયું રે;

એવી છે ભક્તિ અમીરી રે. રાજાજી.

બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર,
ચરણ કમલ બલીહારી રે. રાજાજી.

પદ. ૧૩૦

મેને સારા જંગલ કુંદારે, જોગીડા ન પાયા. રેક.

કાણ બીચ કુંડલ જોગી ગલે બીચ શેલી,

ધર ધર અલક જગાયા મેને સારાં

અગર અંદનકી જોગી સારી પુણી ધખાયા

અંગ બીચમે ભજુત લગાયા. મેને સારાં

બાધ મીરાં કહે છે પ્રભુ ગીરધર નાગર,

રાખે હું ધ્યાન લગાયા. મેને સારાં

મીરાં ચરિત્ર.

પદ. ૧૩૧

મીરાં મન મોહનમું માન્યું; વરિયા વરિયા શ્રી ગીરધરલાલ,
બહે જગ નથી કંઈ છાતું. રેક.

જેમલ રાઠોડની દીકરીરે મુલ્યા; મીડતા એનું ધામ;

રૂપગુણ કોઈ સમોવડ નહીં રૂકું, ધર્યું મીરાંબાઈ નામ. મીરાં

જેશીએ વાંચી જન્મોતરી રે, તેમાં લખ્યું નિકળ્યું એહ;

વરસે વિધેસરનાથને રે કરસે, નંદકુંવરજીમું નેહ, મીરાં

ઉદ્યોતપુરનો રાણો રાજ્યો રે, તે સાથે કરી છે સગાઈ;

પરણાવીને વળાવ્યાં સાસરે રે કંઈ લેાકિક રીતે મીરાંબાધ. મીરાં

દેવીને દેવા વધામણાં રે આલ્યાં વર કન્યા સહુ જન;

રાણે પારવતીજી પુણ્યાં રે, મીરાંનું તો મોહનમાં મન. મીરાં

આશુ કહે સૌભાચ વખે રે વહુ નમો શક્તીને પાય;

મીરાં કેહે મસ્તક મારું નહીં નમે, વીના એક શ્રીગીરધરરાય. મીરાં

સાસુ કેહે સાસુ બોલી આજથીરેમારે નથી એ વહુનું કમ

પુત્રને કશું એને રાખો પરી, એક ન્યાઈ રચાવો એનું ધામ. મીરાં

એનું મુણીને મીરાં મગ્ન થયાંરે, લણું થયું ભાગી જન્મજ;

સાણની સંગે દીનરેલ નિર્ગમનું, મુખેસેવીશું ગાધશુભાપાળ. મીરાં

નંદ નંદન સાથે ન્યારાં રહ્યાંરે મીરાં હરીજન આવે ધણાં ઘેર;

નિત્ય લજન કથાકીર્તન ભોજન, હરીને લાડવે કરે લેર, મીરાં

તણકલ આવી મીરાંબાઈની પાસે લાલી, આશો માંડ્યો ઉતપાત;
 આસરે રાજાણું કુંજ લખવું વહુ, મહીએર લખવ્યાં માતમીરાં
 અંબર આલણ પહેરો અનુપમ, સને સુંદર શણગાર;
 મોહાલે પધારો રાજાણ તણેરે રમી રીઝવી દ્યો ભરધાર. મીરાં
 જાપાં તીલક આ શી તુળસીનીમાળા, નાચો ખુદા વેરાગીનેવેશ;
 સંગ મુકીદો સાધુ સંતનોરે, રાજે છ તો કરે મુણી કલેશ. મીરાં
 મીરાં કહેરે બાઈ કલેશ ટળવાનો, એકજ છે ઉપાય;
 કેહેજે રાજાણને સાધુને સેવે પ્રમે નૃત્ય કરીને હરિ ગાય. મીરાં
 વળી સોનું રૂપ પહેરે શું સધ્યુંરે, કાઠી નાંખો એ કાકમાળ;
 જાપાંતીલક ધરી સાધુમાંએસોઆલ્યોપહેરો તુળસીનીમાળ. મીરાં
 તમે પશુ જાઓ શીઠ સાસરે રે બાઈ, વૃથા વટાણો શાને દેહ;
 મન ગમતા મોહનવર સાથે તમે સર્વ તણ કરો દનેહ. મીરાં
 કેહેજે તમારી માતને રે વૃદ્ધ થયાં ગોવીંદ શુણ ગાય;
 હરી વિના કોરી દવ સેવશો તોએ, જનમ મરણ નહીં જાય. મીરાં
 મુણી એમ છણકતી ખીજતીરે બાળા, આવી બંધવની પાસ;
 એ લાખલાલીકેહે છે થાઓવેરાગીસહુ, મુકીરાજઅવાસ. મીરાં
 એવું મુણીને આલ્યો રોપ રાજાને પ્રેયો સેવક મીરાંને અવાસ;
 લાવો ખબર છે શા રંગમારે, કોણ કોણ બેઠું છે એની પાસ. મીરાં
 અનુચરે આવી એમ કહું જે, નથા ત્રીણું માણસ આ વાર;
 રાણીજ સાથે કોઈ પુરૂષ બીજે છે ધરમાં અધરદોષ છે ચેકાર. મીરાં
 મુણતાંમાં રાણા જ્યો રાતડોરે ખેંચી ખડગ ધાયો છે તેણીવાર;
 પેઠા મીરાંને મેહેલે એકલોને કોઈ, આવે ના ધાધ દીધાં દ્વાર. મીરાં
 આવી જોયુંતો મીરાં એકલીરે, પ્રભુએ એને ના દીધું દરશન;
 પુછ્યું મીરાંને પેલો પુરૂષ ક્યાં છે તારે લાગીછે જે શું લગન. મીરાં
 ક્યાં ક્યાં છે પુછો શું રાજા રોશમારે, તે તો સધળે વસે છે ભરપૂર;
 બ્યાનમાં જુએ જોગી પ્રેમી પ્રત્યક્ષ દેખે, રેહે છે કુદર થકી દુર. મીરાં
 કાઠી નાંખોજ આ કલેશ કપટ સંજે નિર્મળ કરો મન;
 પ્રમલકતીએ પરબ્રહ્મ લાજે તો તમને સાથ તેનાં દરશન. મીરાં
 એવું મુણીને આગ લાગીધણીરે પશુ, લાવ ના આલ્યો રે છુપ;
 કોઈ કરીને શાસ વાવરે એવે, દીધાં મીરાંનાં એ રૂપ. મીરાં
 તોમે સુરખ સમજ્યો નહીરે, મન સાથે ના કીધો વીચાર;
 બીજું ખડગ એજે ખેંચીયુંરે ત્યારે, હરિયે કબાડી મીરાંનાર, મીરાં

છાલો પડયો પાછો ફર્યો રાણો, આવ્યો પોતાને ઘેર;
 વીખનામ્યાલો મીરાંને મોકલ્યા પીળે કાહાળ્યું, રાણાએ આણી ઝેર મીરાં
 લીધો મીરાંએ મન મન થઇને રે પ્રભુને દેખાડી કર્યું વિષપાત;
 અમૃત સરીખું થઇ ગયું રે એને, સમરથ ધણી ભગવાન. મીરાં
 મીરાંબાઇ આવ્યાં વંદાવન મારે પ્રેમે, નારખ્યા શ્રી વ્રજસય;
 શ્રી જમુના પયપાન કર્યું ને કરી, હવે ગોસાધને શિક્ષાય. મીરાં
 હરીજન જાણી મીરાંમળવાનું કાળ્યું તેણે, કાળ્યું નાળે ઉત્તરીનું મુખ;
 મીરાં કહે સારું થયું સવારું મુજને, પરપુરુષ જોયેથી દુઃખ. મીરાં
 આજલગી હું એમ જાણતાં જે વ્રજમાં કૃષ્ણ પુરુષ છે એક;
 વંદાવન વસી હજી પુરુષરદ્યા છે તેમાં, ધન્ય તમારો વીવેક. મીરાં
 એવું સુણીને જ્ઞાન પામીયારે જીવગોસાઈ મળ્યા છે સામા ધાધ
 હળી મળાંને હરીની વાત કરાંને આવ્યાં, મેનાડદેશ મીરાંબાઇ. મીરાં
 કરી તથ્યારી ચાલ્યાં દ્વારકાં, પ્રેમે નિરખ્યા શ્રી રણછોડ;
 વાસ પુરીને પ્રભુની પાસે રહ્યાં સદા, પોહોંવ્યા છે મનના કોડ. મીરાં
 પાછળ પરતાવો રાણાને થયો રે, ગયું ઉતરી મનનું ઝેર;
 મુખે માત્રે તે આવું તેને જે કોઇ, લાવે મનાવી મીરાં ઘેર, મીરાં
 ઉપરા ઉપરી તેડાં મોકલ્યારે, આવીને લાગ્યા સહુ પાય;
 માજી પધારો મેવાડમાં વહેલાં, રાણાજી તો અંન ન આવ્ય. મીરાં
 ન્યાં લગી તમે રહેશો દ્વારકાં રે, ત્યાં લગી કરું અપવાસ;
 આમ હુદેખી મીરાં વીઘાય માગવાને; આવ્યાં શ્રી પ્રભુજીની પાસ. મીરાં
 હરીએ હકીકત સાંભળીને હસી આંખી રૂદાયા સાથ;
 શ્રીકૃષ્ણ સ્વરૂપમાં સમાઇ ગયારે મીરાં, જેજે શ્રી દ્વારકાંનાથ. મીરાં
 ચરિત્ર એ મીરાંબાઈનું રે જે કો શિખે સાંભળે ને ગાય;
 પ્રેમ ભક્તિ તેને મળે તુઠે, દયાનો પ્રીતમ વ્રજસય. મીરાં

પદ ૧૩૨ મું.

ઘેલાં ભલે થયારે બાઈ, મને ઘેલાંમાં ગુણ લાખ્યો રેક.
 આજે તો અમે કાંઈ ન જાણતાં, મન માયામાં બાંધ્યું;
 ભવસાગરમાં જુલાં પડીયાં, મારગે મળીયા માધુ. ઘેલાં.
 ઘેલાં તો અમે હરીનાં ઘેલાં, હરીજનીયાં શું જાણે;
 જે રસ દવી દવને દુલ્હા, તે રસ ઘેલાં માણે. ઘેલાં.
 ઘેલાં તો અમને હરીએ કીધાં, નિર્મળ કીધાં નાથ;
 પુરવ જનચની પ્રીતડી, અમને હરીએ આપ્યાં હાથ. ઘેલાં.

વેલાં વેલાં તમે મું કરો, વેલાં વેલાંનું કરશે;
 મુખનું કહેતાં દુખજ લાગે, તે નર ક્યાંથી તરશે. વેલાં.
 વેલાં તે અમે કંઈ ન જાણતાં, સંધુનાં ચર્ચ સેવ્યાં;
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ સમજે કરજ સીધ્યાં. વેલાં.
 પદ ૧૩૩ મું.

મેંતો છાડી છાડી કુલકી લાજ,
 રંગીલો રાણા કાંઈ કરશે માણારાજ. ટેક.
 પાંચમે બાંધુંગી મેં ધુધરા, હાથમે લઉંગી સીતાર;
 હરીકે ચરણ આગે નાચતીરે, કાંઈ રીઝગા કીરતાર મેંતો.
 એરકો પ્યાલો રાણાજી ભેળયો, ધરીયો મીરાંબાઈ હાથ;
 કરી ચરણામૃત પી ગધરે શ્રી ઠાકોરજીનો પ્રસાદ. મેંતો.
 રાણાજીએ રીસ કરી ભેળયો, એરી નાગ અસાર;
 પકડ-ગણે બીચ ડાલીયો, કાંઈ હો ગયો ચંદનહાર. મેંતો.
 મીરાંકો ગીરધરી મીલીયા, જનમ જનમ ભરથાર;
 મેંતો દાસી જન્મોજન્મકી, કૃષ્ણ કંથ સરદાર મેંતો.
 પદ ૧૩૪ મું.

સ્વામી સખ સંસારકે હો, તુંમ સાચે શ્રી ભગવાન; ટેક.
 સ્થાવર જંગમ પાવક પ્રાની, ધરતી બીચ શમાન;
 સખસે મહિમા તેંરી દેખી કુદરતકે કુરખાન. સ્વામી.
 મુકામાકે દારીદ્રખોયે, પાંડવકી પહીયાન;
 દો મુઠી તાંદુલકી આપી, દીનો દ્રવ્ય મહાન. સ્વામી.
 ભારથમે અર્જુનકે આગે, આપ ભયે સ્થવાન;
 ઉસને અપને કુલકો દેખા, છુટ ગયે તીર કમાન. સ્વામી.
 ના કોઈ મારે ના કોઈ મરતા તેરોહી અજ્ઞાન;
 ચેતન છવ તો અજર અમરહે, મહુ ગીતા જ્ઞાન. સ્વામી.
 મુજપર તો પ્રભુ કીયા કીજે, બંદી અપની જન;
 મીરાં માર્ધો શરણ તીહારો, લાગે ચરનન ધ્યાન. સ્વામી.
 પદ ૧૩૫ મું.

મારે હીરકે બસોજી દીનાનાથ મેં અખ ના બીસારંગી. ટેક.
 મીરાં ઉતરી મોહોસસે રે, છાપા તીલક લગાઈ;
 પાચન બાંધે ધુધરે રે, હાથ મેં લીધે હો સીતાર. મેં અખ.
 સાસ નનદીયા યાં ઉઠે બોલી, દેવન શીશ નવાય;

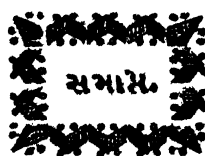
મીરાં કહી માથા વહી નમાડી, જહાં પોઈ દીનાં નાથ. મેં અબ.
 રાજા પ્યાલા લેણ્યા રે, દબે મીરાં હાથ;
 મીરાં પ્યાલા પી ગઈ રે, તુમ જાનો પ્રજનાથ. મેં અબ.
 રાજા ખાંડા સાધીયા રે, તુમ મીરાંકે માર;
 તેરી મારી મરે ન મીરાં, રખને હાર કીરતાર. મેં અબ.

પદ ૧૩૬ મું.

સુની લે વિનતી મારી, મેં શરણ ગ્રહી પ્રભુ તેરીલ.
 આપ પતીત અનેક ઉધારે, લવસાગર પાર દિતારેલ; સુની.
 મેં સખકા નામ ન જાણું, મેં કાંઈ ભક્ત બખાણું;
 અંબરીસ સુદામા નામ, પ્રભુ પોહોત્યા એનીજ કામાલ. સુની.
 ધ્રુવ પાંચ વરસકા બાલા, તુમ દર્શ દીયો નંદલાલાલ;
 ધનાકા પ્રભુ ખેત જમાયા, કળીર ચેર ખેલ રચાયાલ. સુની.
 શબરીકે તુમ ફલ ખાયે, સખ કાજ કીજે મન લાયે;
 સધના નામે કસાઈ, તુમ બહુત કરા અપનાઈલ. સુની.
 કર્મકી તુમ ખીચડી ખાઈ, ગણીકા પાર લગાઈલ;
 મીરાં તુમરે રંગમેં રાતી, થહ જાનત હે સખ સાથીલ. સુની.

પદ ૧૩૭ મું.

જગા તમે જહુપતિ નાથ, એક પળ બોલોને હરી;
 એક પળ ધુધરકાની માંચ, હસીને હરી બોલોરેલ. જા.
 લન મન ધન કુરખાન, જાણું છે વીરને વારણે;
 મીરાં બાઈ મેલી કુળની લાજ, ગીરધારી તારે કારણેલ. જા.
 છાડી દેને આળ પંચાળ, પ્રભુનો ડર લાગશેલ;
 જાણું મારે ધણીને દરબાર, તલ રાધતાં લેખાં માગશેલ. જા.
 નથી દીધાં કથીરોનાં દાન, કંચન ક્યાંથી પામીએલ;
 હજી લગી નાવ્યાં રે વૈમાન, દીધાં રે હોય તો પામીએલ. જા.
 તમે મોઢા છે મહારાજ, અમપર કરૂણા કીલએલ;
 જપતાં બોલ્યાં મીરાંબાઈ, દાસી દરશન દીલએલેલ. જા.

અહરે ખખર.

અમારે ત્યાંથી નીચે લખેલાં પુસ્તકો વેચાતાં મળશે.		
૧	ભજન રતન કર અથવા મહાન્ પુરુષાના મુખની વાણી પૂર્વના મહાન્ ભક્તોની અલૌકિક વાણી છે. એમાં સારાં સારાં ચુંટી કાઢેલાં ૬૦૦ ઉપરાંત ભજનો છે. ૦ ૧૦-૦	
૨	પ્રીતમની વાણી પ્રીતમ સ્વામી અલૌકિક પુરુષ હતા. તેમના મુખની વાણી ઘણી અમુલ્ય છે. એમાં ઉત્તમ ચુંટી કાઢેલાં ૨૭૫ પદ છે. ૦—૫—૦	
૩	કપીર સાહેબનાં ભજન પદ. ૦—૧—૦	
૪	મીરાંબાઈનાં ભજન પદ. પદ ૧૩૭ છે. ૦—૨—૦	
૫	છાંદમ કૃત કીર્તનમાળા ૦—૪—૦	
૬	અખાની વાણી તથા ગંગ વિનોદ વીગરે ૦—૮—૦	
૭	ઋષિરાજનાં પદ ૦—૨—૬	
૮	બોધ ચિંતામણી ઋષિરાજ કૃત. ૦—૪—૦	
૯	ઉપદેશ ચિંતામણી ગણપતરામ કૃત. ૦—૫—૦	
૧૦	ભજન સાગર ૦—૨—૦	
૧૧	ભજન ભંડાર ૦—૪—૦	
૧૨	ભક્ત શિરોમણી ભજન સંગ્રહ ૦—૨—૦	
૧૩	દયારામ કૃત કાવ્ય સંગ્રહ ૦—૫—૦	
૧૪	અંબીકા કાવ્ય ૦—૬—૦	
૧૫	અમર અરીત્ર ૧—૮—૦	
૧૬	કાવ્ય દોહન મોહન ત્રણ ભાગનું ૦—૮—૦	
૧૭	બૃહત્ કાવ્ય દોહન ભા. ૧ ભા. ૧—૮—૦	
૧૮	સુંદર વિલાસ. ૦—૪—૦	
૧૯	વલ્લભ કૃત કાવ્ય સંગ્રહ ૦—૮—૦	
૨૦	વલ્લભ પદમાળા ૦—૧૦—૦	
૨૧	અતુર સુંદર સ્ત્રી વિલાસ ગરબાવળી માટી ૦—૩—૦	
૨૨	નરસીંહ મહેતા નાવેલ ૦—૪—૦	
૨૩	મીરાંબાઈ નાવેલ. ૦—૬—૦	
૨૪	ભક્તમાળ ગુજરાતી માટી ૧—૮—૦	
૨૫	ભક્ત પ્રકાશ ૨—૦—૦	

૨૬	વલ્લભ દિગ્વિજય.	૧-૮-૦
૨૭	ધોળપદ સંગ્રહ પુણી માર્ગનાં પદ.	૦-૩-૦
૨૮	શ્રીમદ્ ભાગવત ભાષાંતર મોટું ઊંચા કા- ગળ સુંદર ૧૬ ચિત્રો સહિત.	૨-૪
૨૯	પંચીકરણ રામબાવા કૃત મોટું સટીક પુષ્કળ દષ્ટાંત, સિદ્ધાંત તથા વિવેચન સહિત.	૧-૦-
૩૦	મણિરત્નમાળા સટીક મોટી	૧-૦-૦
૩૧	ભાગવતનો એકાદશસ્કંધ ગુજરાતી ટીકા સહિત.	૦-૮-૦
૩૨	શ્રીમદ્ ભાગવદ્ ગીતા ગુજરાતી ટીકા સહિત.	૦-૮-૦
૩૩	પંચરત્ન ગીતા " "	૦-૧૪-૧
૩૪	ચંદ્રકાન્ત ભાગ ૧ લો,	૨-૮-૦
૩૫	" " ૨ જો,	૨-૮-૦
૩૬	" " ૩ જો,	૨-૮-૦
૩૭	ભાવ પ્રકાશ ત્રણે ખંડ ગુજરાતી ટીકા વૈદક.	૬-૦-૦
૩૮	શારંગધર સંહિતા ગુજરાતી ટીકા	૨-૮-૦
૩૯	અમૃતસાગર ગુજરાતી	૧-૧૨-૦
૪૦	યોગ ચિંતામણી	૧-૪-૦
૪૧	નાડી જ્ઞાન અને અનુપાન તરંગીણી.	૦-૧૨-૦
૪૨	આર્ય ઔષધ ડૉ. વીરજી ઝીણા કૃત.	૨-૮-૦
૪૩	આયુર્વેદ સુધાકર ગુજરાતી ટીકા સહિત.	૧-૦-૦
૪૪	વૈદ્ય વલ્લભ " "	૦-૪-૦
૪૫	વૈદ્યામૃત " "	૦-૪-૦
૪૬	ગીરધર કૃત રામાયણ મોટા અક્ષરની પા- કું ગીલટીંગ પૂઠું.	૧-૮-૦
૪૭	ગીરધર કૃત રામાયણ નાની	૦-૮-૦
૪૮	તુલસી કૃત રામાયણ મૂળ હિંદુસ્તાની નાની,	૦-૧૦-૦
૪૯	" " " મોટી	૧-૮-૦
૫૦	" " " ગુજરાતી ટીકા સહિત	૪-૦-૦
૫૧	વાલ્મીકી રામાયણ ગુજરાતી ભાષાંતર	૬-૦-૦
૫૨	મહાભારત વલ્લભ કૃત	૩-૦-૦

બીજાં પણ સંસ્કૃત ગુજરાતી પુસ્તકો મળશે.

ઝવેરભાઈ ઉમેદભાઈ પટેલ.

બુકસેલર, રીપ્રીન્ટર—અમદાવાદ.

શ્રીમદ્ ભાગવત ભાષાંતર.

ધર્મ, અર્થ, કામ અને મોક્ષનાં સાધનનો અપૂર્વ

આજ સુધીમાં બહાર પડેલાં ભાષાંતરોમાં ઉત્તમ, ઊંચું
સુંદર મોટા અક્ષરની છાપ, પુષ્કળ સુંદર ચિત્રો અને સુંદર
પુઠાંથી સુશોભિત લગભગ ૧૦૦૦ કરતાં વધારે પાનાનો મો
કીમત માત્ર રૂ. ૨)

પંચીકરણ સટીક ગુજરાતી.

સદ્ગુરુ શ્રી રમણાવકૃત પંચીકરણ પુષ્કળ દર્શાવે,
વિવેચન, ટીકા અને બે નકશા સહિત છાપેલું છે. આજ સુધીમાં
છપાએલાં પંચીકરણો કરતાં બહુજ સરસ છે. પંચીકરણ એ વેદાંત
જ્ઞાનનું દ્વાર છે. આ ભવસાગરથી તરવાને નૌકા રૂપ છે, વેદાંત પ્ર-
ક્રિયાની પ્રાપ્તિ માટે ચિંતામણિ રૂપ છે. પરમહંસની વિશ્રાંતિને માટે
માન સરોવર રૂપ છે, આનંદ અનુભવના અક્ષર પૂર્ણ કરનાર
રૂપ તર રૂપ છે, મુમુક્ષુ જનોને કામધેનુ રૂપ છે અને અજ્ઞાન રૂ-
પ અંધકારને દૂર કરનાર દીપક રૂપ છે. માટે મોક્ષને હાથેહાથ પા-
તેનું નિરંતર શ્રવણ, મનન તથા નિદિધ્યાસન કરવું જોઈએ.
કાગળ અને સુંદર સોનેરી પૃષ્ઠો છતાં કીમત માત્ર રૂ. ૧) છે.

ભાવ પ્રકાશ.

મૂળ શ્લોક સહિત ગુજરાતી ટીકા, પૂર્વ, મધ્ય અને
પશ્ચિમ અંડનો સંપૂર્ણ અ.ખો. અંથ બે ભાગમાં છપાવ્યો છે.
આવે અપૂર્વ અંથ બીજો એકે નથી. કીમત રૂ. ૬) છે.

સર્વ જાતનાં સરકૃત, ગુજરાતી, હિંદુસ્તાની, ઉર્દૂ
સ્તોકો અમારે લાંચી મળશે.

ઝવેરચંદ કૃષ્ણભાઈ પટેલ,

પુસ્તક વેચનાર અને

ગ્રંથાલય—અ

